

MOTORINĖS TRANSPORTO PRIEMONĖS VALDYMO ĮGŪDŽIŲ IR GEBĖJIMŲ VERTINIMO KRITERIJŲ BEI METODŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Motorinės transporto priemonės valdymo įgūdžių ir gebėjimų vertinimo kriterijų bei metodų aprašas (toliau – aprašas) nustato praktinio motorinės transporto priemonės (toliau – transporto priemonė) valdymo įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo (toliau – egzaminas) metu taikomus vertinimo kriterijus ir metodus.

2. Aprašo nuostatos taikomos **akcinėje bendrovėje valstybės įmonėje** „Regitra“ (toliau – **AB VĮ** „Regitra“) egzaminuojant asmenis, siekiančius įgyti teisę vairuoti tam tikros kategorijos motorinę transporto priemonę ar ją susigrąžinti (toliau – egzaminuojamasis).

II SKYRIUS VERTINIMO KRITERIJAI

3. Egzaminuojamojo įgūdžiai ir gebėjimai, vairuojant transporto priemonę, vertinami pagal tai, ar jis sugeba, atsižvelgdamas į pasirinktos kategorijos transporto priemonės konstrukcinius ir vairavimo ypatumus:

3.1. atsakyti į tris atsitiktinumo principu parinktus ir egzaminuojamųjų įgūdžius ir gebėjimus vertinti įgalioto **AB VĮ** „Regitra“ darbuotojo (toliau – egzaminuotojas) užduotus patikrinimo prieš važiavimą klausimus, nurodytus aprašo 1 priede, bei pasirengti važiuoti saugiai:

3.1.1. sureguliuoti vairuotojo sėdynę, kad galėtų efektyviai naudotis valdymo įtaisais ir valdyti transporto priemonę:

3.1.1.1. kojos nesuglaustos, dešinė koja gali valdyti stabdžių paminą;

3.1.1.2. sėdynės pagrindas palaiko kojas, kaire koja gali iki galo nuspausti sankabos paminą;

3.1.1.3. paminas nuspaudus iki galo, kojų keliai truputį sulenkti ir visiškai neišsitiesia;

3.1.1.4. visiškai apsukti vairą, kai rankos per alkūnes šiek tiek sulenktos, o pečiai atremti į sėdynės atlošą;

3.1.1.5. atramos galvai padėtis atitinka galvos aukštį ir yra maždaug ties ausų viršumi;

3.1.1.6. sėdynės pagrindo aukštis ir atlošo padėtis tinka vairuotojui;

3.1.1.7. vairo padėtis tinka vairuotojui, netrukdo valdyti svirtis, jungiklius ir matyti kontrolės prietaisus, nekliudo kojoms;

3.1.2. sureguliuoti veidrodžius, kad per juos galėtų matyti kiek įmanoma daugiau:

3.1.2.1. vidinio galinio vaizdo veidrodžio viduryje – galinis langas;

3.1.2.2. šoniniuose galinio vaizdo veidrodžiuose – nedidelė automobilio šono dalis ir perspektyvinis kelio vaizdas.

3.2. Valdymo bei saugos įtaisų ir įrangos naudojimas: sureguliuoti ir naudotis visais transporto priemonės valdymo bei saugos įtaisais ir įranga, kiek to reikia saugiam vairavimui užtikrinti:

3.2.1. įsitikinti, kad automobilio durys uždarytos;

3.2.2. užsisėgti ir sureguliuoti saugos diržą taip, kad:

3.2.2.1. apatinė jo dalis juostų kūną per klubus;

- 3.2.2.2. saugos diržas nebūtų susisukęs;
  - 3.2.2.3. saugos diržas tolygiai juostų kūną – tarp diržo ir kūno nebūtų pašalinių daiktų;
  - 3.2.2.4. viršutinis saugos diržo tvirtinimo taškas atitiktų vairuotojo peties aukštį (jei įmanoma);
  - 3.2.3. atrakinti vairo užraktą;
  - 3.2.4. vesti variklį transporto priemonei tinkamiausiu būdu, kad variklis užsivestų ir veiktų, o transporto priemonė nejudėtų;
  - 3.2.5. žino, ką daryti, jei variklis neužsivedė arba užgeso;
  - 3.2.6. užvedęs variklį, patikrinti matavimo prietaisų ir įspėjamųjų signalų rodmenis:
    - 3.2.6.1. žino, ką daryti, jei įspėjamasis signalas laiku neišsijungia;
    - 3.2.6.2. žino, ką daryti, jei matavimo prietaisai rodo, kad yra problema;
  - 3.2.7. važiuojant reaguoti į matavimo prietaisų ir įspėjamųjų signalų rodmenis:
    - 3.2.7.1. žino, ką daryti, kai išsijungia įspėjamasis signalas ar matavimo prietaisai rodo, kad yra problema;
    - 3.2.7.2. sureaguoja mažiau kaip per 30 sekundžių;
  - 3.2.8. surasti ir, kai reikia, naudoti žibintų, posūkio signalo rodyklių, garso signalo ir avarinės šviesos signalizacijos, valytuvų, ventiliacijos, priekinio stiklo apipūtiklio, klimato kontrolės, šoninio lango jungiklius ir kitus valdymo įtaisus;
  - 3.2.9. išjungti variklį transporto priemonei tinkamu būdu prieš išlipant iš (nulipant nuo) jos;
  - 3.2.10. patikrinti, ar paliekamos stovėti transporto priemonės:
    - 3.2.10.1. variklis išjungtas;
    - 3.2.10.2. langai uždaryti;
    - 3.2.10.3. raktas ištrauktas;
    - 3.2.10.4. visos durys užrakintos;
  - 3.2.11. pasirinkti ir tinkamai dėvėti motociklininkui reikalingą aprangą, t. y. tinkamai dėvėti atitinkamo tipo ir dydžio saugos šalną, akiu, alkūnių, kelių ir pečių apsaugas, pirštines, batus.
- 3.3. Sankabos valdymas: valdyti sankabą važiavimo sąlygas atitinkančiu būdu, kuris užtikrintų sklandų pavarų perjungimą ir galios perdavimą varantiesiems ratams, be reikalo neužgesinti variklio:
- 3.3.1. jungdamas (įjungdamas, perjungdamas ar išjungdamas) pavaras, iki galo nuspausti sankabos paminą (svirtį) ir ją valdyti;
  - 3.3.2. vengti važiuoti nevisiškai įjungus sankabą, nenukėlus kojos (rankos) nuo sankabos paminos (svirties). Koją (ranką) neturi būti atremtos į sankabos paminą (svirtį), kai transporto priemonės variklis veikia, išskyrus atvejus, kai reikia pradėti važiuoti ir vėl sustoti lėtai judančio transporto sraute;
  - 3.3.3. laikyti nuspaudus sankabos paminą (svirtį) ne ilgiau, nei reikia įjungti, perjungti ar išjungti pavarą, pradėti važiuoti, sustoti arba manevruoti mažu greičiu;
  - 3.3.4. stabdydamas nuspausti stabdžių paminą anksčiau, nei išjungia sankabą. Tai nėra būtina pradedant važiuoti ir vėl sustojant lėtai judančio transporto sraute ar sustojant įkalnėje;
  - 3.3.5. nukelti koją (ranką) nuo sankabos paminos (svirties), įjungus neutralią pavarą;
  - 3.3.6. sklandžiai pajudėti iš vietos taip, kad transporto priemonė netrūkėtų. Kilus judėjimo nesklandumų, juos panaikinti tinkamai koreguojant sankabos valdymo veiksmus;
  - 3.3.7. jei reikia, nuspausti sankabos paminą du kartus (C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E ir DE kategorijos).

3.4. Akceleratoriaus valdymas: sklandžiai valdyti akceleratoriaus paminą arba motociklo degalų padavimo reguliatorių (droselį):

3.4.1. keisdamas greitį, sklandžiai judinti akceleratoriaus paminą arba motociklo degalų padavimo reguliatorių (droselį). Naudoti akceleratorių, kai transporto priemonė juda nedaug;

3.4.2. naudoti akceleratorių pastoviam greičiui išlaikyti;

3.4.3. važiuojant įkalne daugiau naudoti akceleratorių, o ne pavaras, kad būtų išlaikomas pastovus greitis;

3.4.4. išlaikyti pastovų greitį, per daug nedidinti greičio, važiuojant išlanka (posūkiu ar vingiu);

3.4.5. didinti greitį, tik išvažiuojant iš išlankos (posūkio ar vingio), atsižvelgiant į tai, kaip važiavimo trajektorija grąžinama į tiesę;

3.4.6. važiuodamas transporto priemone su automatine pavarų dėže išlanka ir slidžiu keliu, valdyti akceleratoriaus paminą švelniai, kad žemesnė pavara įsijungtų šiek tiek anksčiau, nei to reikės prieš išlanką ar slidesnės nei prieš tai buvusios kelio dangos ruožą;

3.4.7. valdyti akceleratorių, įvertinus važiavimo krypties, greičio, kelio dangos ir profilio pasikeitimus taip, kad keleiviai netrūkčiotų, padangos neprarastų sukibimo su kelio danga;

3.4.8. baigdamas perjungti pavarą, suderinti variklio sūkius su važiavimo greičiu;

3.4.9. atleisti akceleratoriaus paminą ir išnaudoti transporto priemonės inerciją prieš sustojant iš anksto numatytoje vietoje (sankryžoje, kurioje dega draudžiamas šviesoforo signalas, stovi „Stop“ ženklas ir pan.) ar kitose situacijose.

3.5. Pavaros pasirinkimas: tinkamai pasirinkti ir naudotis visomis pavaromis pagal transporto priemonės greitį ir jos techninius duomenis bei eismo sąlygas, mažinamas degalų naudojimas ir išmetamų teršalų kiekis:

3.5.1. įsitikinti, kad pasirinkta pavara leis pajudėti iš vietos reikiama kryptimi neperkraunant variklio;

3.5.2. perjungti pavaras sklandžiai, kad keleiviai netrūkčiotų;

3.5.3. įjungti (perjungti) pavarą per tris sekundes ar greičiau (laikas nuo sankabos paminos nuspaudimo pradžios iki jos atleidimo);

3.5.4. pasirinkti greitį ir važiavimo sąlygas atitinkančią pavarą, kad transporto priemonė nepradėtų slysti, variklis nebūtų perkrautas arba nedirbtų per dideliais sūkais, važiuoti sklandžiai ir tolygiai, kiek įmanoma, aukštesne pavara:

3.5.4.1. prieš sustojant, be reikalo nejungti žemesnės pavaros;

3.5.4.2. leisti transporto priemonei judėti iš inercijos, neutralia pavara prieš sustojant iš anksto numatytoje vietoje (sankryžoje, kurioje dega draudžiamas šviesoforo signalas, stovi „Stop“ ženklas ir pan.) ar kitose situacijose;

3.5.4.3. (B kategorija) įjungti antrą pavarą, pradėjus važiuoti ir nuvažiavus vieno automobilio ilgio atstumą, išskyrus atvejus, kai reikia pradėti važiuoti ir vėl sustoti lėtai judančio transporto sraute, pajudėti iš vietos įkalnėje, manevruoti mažu greičiu ir pan.;

3.5.4.4. (B kategorija) važiuoti 30 km/h ar didesniu greičiu, įjungus ne žemesnę kaip trečią pavarą;

3.5.4.5. (B kategorija) važiuoti 50 km/h ar didesniu greičiu, įjungus ne žemesnę kaip ketvirtą arba penktą pavarą;

3.5.4.6. (B kategorija) važiuoti 70 km/h ar didesniu greičiu, įjungus ne žemesnę kaip penktą arba šeštą (jei yra) pavarą;

3.5.5. perjungti pavarą šiek tiek anksčiau, nei to reikės (kaip prieš nusileidimą stačia nuokalne);

3.5.6. pasirinkti tinkamą pavarą (jei reikia) prieš:

3.5.6.1. įvažiuojant į kelio ruožą, kuriame reikia sulėtinti greitį ar sustoti (sankryžos, geležinkelio pervažos, pėsčiųjų perėjos, gyvenamosios zonos arba zonos, kur gali būti pėsčiųjų, dviratininkų bei paliktų stovėti transporto priemonių);

3.5.6.2. pasukant sankryžoje ar įvažiuojant į šalia kelio esančią teritoriją;

3.5.6.3. lenkiant;

3.5.7. perjungti pavaras, kai automobilis važiuoja tiesiai, t. y. atleisti sankabos pamina, kol transporto priemonė važiuoja tiesiai, nes pavaros perjungimas nebaigtas, kol iki galo neatleista sankabos pamina;

3.5.8. perjungti pavaras išlankoje ar sankryžoje, jei tuo pačiu metu nesukamas vairas ir jei pavaros perjungimas netrukdo transporto priemonei judėti sklandžiai ir tolygiai;

3.5.9. važiuojant nuokalne, pasirinkti tinkamą pavarą, kad variklis padėtų stabdyti (jeigu būtina) ir stabdžiai nebūtų per daug ar per ilgai naudojami;

3.5.10. pasirinkti pavarą, kuri leidžia palikti transporto priemonę stovėti saugiai:

3.5.10.1. transporto priemonėje su mechanine pavarų dėže įjungta pirmoji pavara, jei transporto priemonė stovi lygioje vietoje arba įkalnėje, arba atbulinės eigos pavara, jei transporto priemonė stovi nuokalnėje;

3.5.10.2. transporto priemonėje su automatine pavarų dėže pavarų selektorius yra stovėjimui skirtoje pozicijoje.

3.6. Vairo valdymas: valdyti vairą saugiai ir nenukrypstant laikytis pasirinktos trajektorijos visomis eismo sąlygomis. Sukti vairą tinkamu būdu:

3.6.1. atliekant manevrą, įsitikinti, kad transporto priemonė juda tinkama kryptimi;

3.6.2. išlaikyti tikslią trajektoriją važiuojant tiesiai, išlanka arba išvažiuojant iš jos;

3.6.3. nesugriebti vairo per standžiai – kad rankų jėga, veikianti vairą, netrukdytų atlikti sklandžius ir tikslius vairo pasukimus;

3.6.4. laikyti vairą abiem rankomis, jei nesinaudoja kitais valdymo įtaisais;

3.6.5. sukti vairą sklandžiai, kad transporto priemonė važiuotų tiksliai ten, kur reikia;

3.6.6. sugebėti pasukti vairą dar labiau, jei to reikia;

3.6.7. važiuojant tiesiai, vairą laikyti suėmus už apvado išorės taip, kad delnai rodytų „be dešimt dvi“ arba „be penkiolikos trys“, jei vairą įsivaizduotume kaip laikrodžio ciferblatą;

3.6.8. jei, grąžindamas važiavimo trajektoriją į tiesę, leidžia vairui slysti tarp pirštų, transporto priemonė turi važiuoti tinkama trajektorija;

3.6.9. patikrinti, ar paliekamos stovėti transporto priemonės priekiniai ratai tinkamai pasukti į šaligatvio kraštą (bortelį) ar kelkraštį.

3.7. Stabdymas:

3.7.1. sustabdyti ir išlaikyti vietoje transporto priemonę darbinio stabdžiu:

3.7.1.1. neperkraudamas jokių transporto priemonės mechaninių dalių;

3.7.1.2. taip, kad transporto priemonė ir keleiviai netrūkčiotų;

3.7.1.3. saugiai, veikiant varikliui;

3.7.1.4. išlaikyti transporto priemonę vietoje, kol bus įjungta pavara;

3.7.2. naudoti stabdžius eismo situaciją atitinkančiu būdu:

3.7.2.1. transporto priemonės greičiui sulėtinti;

- 3.7.2.2. naudoti stabdžius, kai transporto priemonė važiuoja tiesiai;
- 3.7.2.3. pasirinkti tinkamiausią stabdyti kelio paviršiaus dalį;
- 3.7.2.4. važiuodamas nuokalne stabdyti ir varikliu;
- 3.7.2.5. taip, kad transporto priemonė neslystų;
- 3.7.2.6. keisti stabdžių paminos spaudimą, atsižvelgiant į kelio paviršiaus išilginio profilio pasikeitimus;
- 3.7.2.7. prieš įjungiant žemesnę pavarą, sulėtinti greitį;
- 3.7.2.8. prieš išlanką šiek tiek atleisti stabdžių paminą, kad padidintų vairo įtaką. Prieš išlanką (posūkį ar vingį) stabdoma stipriau, o prieš pradedant sukti vairą stabdžių pamina šiek tiek atleidžiama, kad būtų pakankamas padangos sukibimas su kelio danga;
- 3.7.2.9. keisti stabdžių paminos spaudimą tol, kol transporto priemonė visiškai sustoja;
- 3.7.2.10. sustabdyti transporto priemonę kuo arčiau pasirinktos vietos (ne didesniu kaip 1 metro atstumu);
- 3.7.3. stabdyti transporto priemonę sklandžiai ir palaipsniui:
  - 3.7.3.1. iš pradžių stabdyti švelniai, paskui sklandžiai keisti spaudimą, atsižvelgiant į tai, kaip transporto priemonė lėtėja. Prieš sustojant šiek tiek sumažinti spaudimą, kad būtų išvengta ~~keleivių~~ trūkčiojimo, paskui palengva vėl jį padidinti;
  - 3.7.3.2. valdyti stabdžių paminą dešine koja;
  - 3.7.4. saugiai sustoti atliekant įsibėgėjimo ir tikslaus sustojimo nurodytoje vietoje manevrą;
  - 3.7.5. vairuojant motociklą, naudoti priekinius ir galinius stabdžius lėtinant greitį ir sustojant (važiuojant labai lėtai gali būti naudojamas tik galinis stabdys stabilumui padidinti):
  - 3.7.6. stovėjimo stabdį naudoti, kai transporto priemonė nejuda:
    - 3.7.6.1. jei palieka ją stovėti arba jei neketina pradėti važiuoti nedelsiant;
    - 3.7.6.2. jei reikia pajudėti iš vietos sustojus įkalnėje. Stovėjimo stabdžio naudoti nereikia, jei galima sklandžiai pajudėti iš vietos ir be jo;
    - 3.7.6.3. patikrinti, ar stovėjimo stabdys laiko transporto priemonę;
    - 3.7.7. sklandžiai pajudėti iš vietos įkalnėje ar nuokalnėje:
      - 3.7.7.1. taip, kad transporto priemonė nepariedėtų priešinga, nei numatyta važiuoti, kryptimi;
      - 3.7.7.2. įsitikinti, kad stovėjimo stabdys visiškai atleistas (išjungtas).
    - 3.7.8. Veiksmai, aprašyti aprašo 3.7.2.3, 3.7.2.6, 3.7.2.9 ir 3.7.3.1 papunkčiuose, neturi būti vertinami tais atvejais, kai egzaminuojamasis stabdo staigiai, bet visiškai kontroliuoja situaciją, kad išvengtų pavojaus, kuris nuo jo nepriklauso.
  - 3.8. Padėties pasirinkimas važiuojamojoje dalyje:
    - 3.8.1. transporto priemone važiuojamojoje dalyje užimti tokią padėtį, kuri būtų saugi:
      - 3.8.1.1. priešais ir šalia važiuojančių ar stovinčių transporto priemonių atžvilgiu;
      - 3.8.1.2. besikartojančių pavojų (tokių, kaip įvažiavimai į šalia kelio esančias teritorijas) iš abiejų kelio pusių atžvilgiu;
      - 3.8.1.3. transporto priemonių, artėjančių kertamais keliais, atžvilgiu;
    - 3.8.2. jeigu tai saugu ir neprieštarauja Kelių eismo taisyklėms, pasirinkti tokią transporto priemonės padėtį, kad galėtų matyti kuo daugiau ir kad kiti eismo dalyviai galėtų jį matyti kuo geriau:
      - 3.8.2.1. atsilikti nuo didelių gabaritų transporto priemonės, kad matytų daugiau kelio priekyje;

3.8.2.2. artėdamas prie blogai apžvelgiamos sankryžos, pasitraukti prie važiuojamosios dalies vidurio, kad matytų kuo toliau už posūkių;

3.8.3. pasirinkti tokią transporto priemonės padėtį, kad būtų kuo toliau nuo pavojingų daiktų:

3.8.3.1. pasitraukti kuo dešiniau artėjant prie įkalnės viršūnės arba arčiau kelio vidurio, važiuojant pro paliktas stovėti transporto priemones;

3.8.3.2. važiuoti taip, kad tarpas tarp egzaminuojamojo vairuojamos transporto priemonės ir kito eismo dalyvio būtų kuo didesnis.

3.9. Padėties pasirinkimas manevruojant (visos kategorijos, išskyrus A1, A2 ir A):

3.9.1. pasirinkti ir išlaikyti tinkamą padėtį, atliekant specialiuosius važiavimo manevrus, aprašytus aprašo 2 priede:

3.9.1.1. pradėti manevrą iš tokios padėties, kad kuo mažiau kartų būtų keičiama judėjimo kryptis;

3.9.1.2. atlikti specialiuosius važiavimo manevrus kuo tiksliau;

3.9.1.3. neatsiremti ir neužvažiuoti ant šaligatvio krašto;

3.9.2. atlikti manevrus tik tada, kai kiti eismo dalyviai supranta jo ketinimus;

3.9.3. manevruojant neblokuoti transporto srauto ir neužkirsti kelio kitiems eismo dalyviams;

3.9.4. pradėti ir pabaigti manevrus sklandžiai ir tolygiai;

3.9.5. egzaminuojamajam atliekant specialiuosius važiavimo manevrus, aprašo 3.9 papunktyje neįvardyti įgūdžiai ir gebėjimai vertinami laikantis kitų šio aprašo nuostatų.

3.10. Padėties pasirinkimas sukant į dešinę: įvairiose posūkių į dešinę situacijose pasirinkti ir išlaikyti tinkamą padėtį privažiuojant, sukant ir išvažiuojant iš posūkio.

3.11. Padėties pasirinkimas sukant į kairę: įvairiose posūkių į kairę situacijose pasirinkti ir išlaikyti tinkamą padėtį privažiuojant, sukant ir išvažiuojant iš posūkio.

3.12. Situacijos stebėjimas ir žvalgymas: žvalgytis, stebėti ir kontroliuoti eismo aplinką visomis kryptimis, kiek to reikia saugiam vairavimui užtikrinti:

3.12.1. patikrinti per galinio vaizdo veidrodžius nematomą kelio dalį, pasukti galvą per atitinkamą petį prieš:

3.12.1.1. pradedant važiuoti;

3.12.1.2. pakeičiant važiavimo kryptį ar pasukant, kai transporto priemonė pasislenka į šoną per jos plotį ar daugiau;

3.12.2. įsitikinti, kad manevras bus atliktas saugiai:

3.12.2.1. apžvelgti visą plotą, kuriame transporto priemonė važiuos atliekant manevrą. Paskui patikrinti, ar saugu važiuoti pasirinkta kryptimi;

3.12.2.2. manevruojant žvalgytis ir stebėti situaciją daugiau nei viena kryptimi, bet žiūrėti tinkama kryptimi tinkamu laiku;

3.12.2.3. atlikti aprašo 2 priedo 5 punkte ir 9.2.3 papunktyje aprašytus specialiuosius važiavimo manevrus tik vieną kartą išlipus apsižvalgyti;

3.12.3. stebėti tuo pat metu įvairiomis kryptimis judančius kitus eismo dalyvius.

3.13. Veidrodžių naudojimas: naudotis galinio vaizdo veidrodžiais kaip neatsiejama transporto priemonės valdymo sistemos dalimi, vertinant bet kokį esamą ar galimą pavojų:

3.13.1. pažiūrėti į galinio vaizdo veidrodžius prieš:

3.13.1.1. pradedant važiuoti;

3.13.1.2. pakeičiant važiavimo kryptį ar pasukant, kai transporto priemonė pasislenka į šoną per jos plotį ar daugiau;

3.13.1.3. įvažiuojant į kelio ruožą, kuriame reikia sulėtinti greitį ar sustoti (sankryžos, geležinkelio pervažos, pėsčiųjų perėjos, gyvenamosios zonos ir zonos, kur gali būti pėsčiųjų, dviratininkų bei paliktų stovėti transporto priemonių);

3.13.1.4. sulėtinant greitį, stabdant (maždaug prieš 3 sekundes) ir pradėjus stabdyti (maždaug po 1 sekundės);

3.13.1.5. pasukant sankryžoje ar įvažiuojant į šalia kelio esančią teritoriją;

3.13.1.6. įvažiuojant į kelio vingį gyvenvietėje;

3.13.1.7. lenkiant;

3.13.2. naudotis veidrodžiais, kai to reikia, bet nereguliuoti jų atliekant specialiuosius važiavimo manevrus (TP judant).

3.14. Išpėjamųjų signalų naudojimas: atsižvelgdamas į eismo intensyvumą, kelią, kuriuo važiuoja, atstumus iki šoninių kelių, važiavimo greitį ir kt. laiku parodyti atitinkamos krypties posūkio signalą, kad aiškiai išpėtų kitus eismo dalyvius ir jų neklaidintų, taip pat laiku jį baigti rodyti:

3.14.1. iš anksto (likus bent jau 30 metrų iki manevro pradžios, išskyrus atvejus, kai mažas atstumas tarp artimiausio kertamo kelio, įvažiavimo į šalia kelio esančią teritoriją ir numatyto posūkio vietos ir pan.) įjungti atitinkamo posūkio šviesos signalą prieš:

3.14.1.1. keičiant važiavimo kryptį ar pasukant, kai transporto priemonė pasislenka į šoną per jos plotį ar daugiau;

3.14.1.2. pasukant sankryžoje ar įvažiuojant į šalia kelio esančią teritoriją;

3.14.1.3. pradedant manevrą;

3.14.2. rodyti posūkio signalą:

3.14.2.1. bent jau 5 sekundes prieš pradedant važiuoti;

3.14.2.2. iki manevras bus baigtas;

3.14.3. išjungti posūkio signalą ne vėliau, nei jis įsijungia tris kartus po manevro.

3.15. Eismo pavojų įvertinimas:

3.15.1. laiku (turėdamas laiko stabdyti, greitėti ar sklandžiai pasitraukti į kitą kelio dalį, kad išvengtų susidūrimo), nepažeisdamas Kelių eismo taisyklių reikalavimų ir su deramu atsargumu reaguoti į:

3.15.1.1. transporto priemonės, važiuojančias ta pačia kryptimi įvairiais greičiais;

3.15.1.2. ypatingus atvejus: specialiąsias transporto priemonės, kliūtis, kelio remonto darbų vietas, didelius kelio dangos pasikeitimus, siaurus tiltus, gyvūnus;

3.15.1.3. pėsčiuosius: vaikstančius tarp ar šalia paliktų automobilių, einančius pėsčiųjų taku ar stovinčius skiriamąjoje juostoje (ant saugumo salelės), važiuojančius neįgaliųjų vežimėliais, riedučiais, riedlente, einančius keliu ar per sankryžą;

3.15.1.4. lėtaeigės transporto priemonės: dviratininkus, mopedų vairuotojus, traktorius ar kitas savaeigės mašinas;

3.15.1.5 vietas, kur gali susikirsti keliai su kitais eismo dalyviais: blogai apžvelgiamos sankryžos, pėstieji, dviratininkai, užstojančios vaizdą transporto priemonės;

3.15.1.6. nukreipti žvilgsnį į tai, kas gali kelti ar kelia pavojų, ir imtis išvengiamųjų veiksmų;

3.15.2. vertinant šį veiksma, turi būti atsižvelgta į transporto priemonės greitį, bet kokį egzaminuojamojo išvengiamąjį veiksma ir situacijos pavojingumą.

3.16. Sprendimų priėmimas:

3.16.1. tinkamai vadovautis važiavimo pirmumo taisyklėmis; įvertinti eismo situaciją ir nepriklausomai nuo to, ar ji aprašyta Kelių eismo taisyklėse, nepažeidžiant Kelių eismo taisyklių reikalavimų, vairuoti efektyviai:

3.16.1.1. kartu su kitomis transporto priemonėmis, važiuojančiomis ta pačia kryptimi, kai nėra reikalo nuolat koreguoti tarpą iki kitų transporto priemonių, važiuojančių tuo pačiu greičiu;

3.16.1.2. nedaug besikeičiančiomis eismo sąlygomis, kai dauguma transporto priemonių juda ta pačia kryptimi ir tuo pačiu greičiu, kai nereikia priimti sudėtingų sprendimų dėl to, kad gali būti užkirstas kelias, dėl besikeičiančios kelio paviršiaus būklės, staigių posūkių ar stačių įkalnių ar nuokalnių;

3.16.1.3. esant intensyviai eismui, reaguoti į eismo situacijas ir sąlygas;

3.16.1.4. specifiniuose keliuose: greitkeliuose, automagistralėse;

3.16.2. kuo tiksliau parinkti ir pasinaudoti saugiu tarpu transporto sraute:

3.16.2.1. važiuojant per sankryžą;

3.16.2.2. persirikiuojant iš vienos eismo juostos į kitą;

3.16.2.3. pradėdant važiuoti arba įvažiuojant į kelią;

3.16.2.4. lenkiant;

3.16.3. daryti tai, ko tikisi kiti eismo dalyviai, kad neprivertstų kitų eismo dalyvių imtis išvengiamųjų veiksmų;

3.16.4. planuoti ir laiku priimti teisingą sprendimą, tinkamai įvertinus greitį ir atstumą iki bet kokio eismo objekto (transporto priemonės ar pėsčiųjų), kad nereikėtų veikti staigiai:

3.16.4.1. dėl kitų eismo dalyvių veiksmų;

3.16.4.2. dėl to, kad gali būti užkirstas kelias, dėl besikeičiančios kelio paviršiaus būklės, staigių posūkių ar stačių įkalnių ir nuokalnių;

3.16.5. padaręs klaidą ir atsidūręs pavojingoje situacijoje ar pažeidęs Kelių eismo taisyklę, ištaisyti klaidą anksčiau, negu ji sudarys problemų;

3.16.6. negalėdamas laisvai pravažiuoti, rasti būdą, kaip saugiai ir, nepažeidžiant Kelių eismo taisyklių išvengti problemas;

3.16.7. sąveikauti su kitais vairuotojais, t. y. padėti įsilieti į transporto srautą, ypač kai kelias užimtas, persirikiuoti;

3.16.8. pritaikyti savo sprendimus ir veiksmus, jei kitų eismo dalyvių elgesyje atpažįstami eismo pavojaus požymiai.

3.17. Saugaus atstumo pasirinkimas: vairuoti transporto priemonę taip, kad:

3.17.1. atstumas iki priešais važiuojančių transporto priemonių būtų saugus. Atstumas iki priešais važiuojančios transporto priemonės vertinamas pagal laiką, per kurį transporto priemonė nuvažiuoja šį atstumą, turi būti:

3.17.1.1. ne mažesnis kaip per dvi sekundes nuvažiuojamas atstumas;

3.17.1.2. kelyje, kuriame yra dvi ar daugiau eismo juostos, skirtos važiuoti viena kryptimi, ne mažesnis kaip per tris sekundes nuvažiuojamas atstumas;

3.17.2. sustojus transporto sraute, tarpas iki priešais sustojusios transporto priemonės būtų pakankamas ją apvažiuoti, nevažiuojant atbuline eiga;

3.17.3. atstumas iki šalia važiuojančių ar stovinčių transporto priemonių būtų saugus:

3.17.3.1. paliktų stovėti transporto priemonių atžvilgiu – manevruotų tokiu atstumu, kad nekiltų abejonių, jog nekliudys stovinčios transporto priemonės ar kitos kliūties, o, pastačius transporto priemonę į stovėjimo vietą, atstumas iš šono leistų atidaryti automobilio duris;

3.17.3.2. atstumas iki apvažiuojamo ar lenkiamo dviratininko būtų ne mažesnis kaip 1,5 m.

3.18. Greičio pasirinkimas:

3.18.1. kontroliuoti transporto priemonės važiavimo greitį, atliekant manevrus:

3.18.1.1. esant būtinybei, išlaikyti pakankamai lėtą greitį, kad galėtų kompensuoti bet kokią daromą klaidą;

3.18.1.2. transporto priemonė turi judėti tolygiai ir sklandžiai;

3.18.2. pasirinkti tinkamą greitį prieš:

3.18.2.1. jungiant žemesnę pavarą, kad perjungus pavarą transporto priemonė netrūktų arba variklis nedirbtų per dideliais sūkais;

3.18.2.2. įvažiuojant į kelio ruožą, kuriame reikia sulėtinti greitį ar sustoti (sankryžos, geležinkelio pervažos, pėsčiųjų perėjos, gyvenamosios zonos ir zonos, kur gali būti pėsčiųjų, dviratininkų bei paliktų stovėti transporto priemonių);

3.18.2.3. pasukant sankryžoje ar įvažiuojant į šalia kelio esančią teritoriją;

3.18.2.4. lenkiant;

3.18.3. artėjant prie įkalnės viršūnės, blogai apžvelgiamos sankryžos ar vingio, sulėtinti greitį, kol pamatys, kad toliau važiuoti saugu;

3.18.4. pasirinkti važiavimo greitį pagal atstumą, kuriuo kelias matomas priekyje ir iš šonų:

3.18.4.1. blogai apžvelgiamose sankryžose ar kelio vingiuose;

3.18.4.2. įkalnės viršuje;

3.18.4.3. važiuojant pro paliktas stovėti transporto priemones;

3.18.4.4. stipriai lyjant, esant dulksnai, migloje, rūke ir dūmuose sulėtinti greitį, kad galėtų sustoti nuvažiavęs matomą kelio ruožą;

3.18.5. pasiekti ir išlaikyti reikiamą greitį, atliekant specialiuosius važiavimo manevrus, aprašytus aprašo 2 priede.

3.18.6. važiuoti eismo situaciją atitinkančiu greičiu, neviršyti leistino greičio. Net ir esant neintensyviai eismui, važiavimas lėčiau, nei įprasta toje situacijoje, reiškia ne tik negebėjimą pasirinkti tinkamą greitį, bet ir daugelį kitų per lėtai atliekamų veiksmų (žvalgymasis, pavarų perjungimas, stabdymas ir kt.).

3.19. Eismo reguliavimo signalų, kelio ženklų ir kelių ženklinimo reikalavimų vykdymas: vykdyti bet kokį eismo reguliavimo signalo, kelio ženklo ar kelių ženklinimo reikalavimą; sustabdyti transporto priemonę, kaip to reikalauja eismo reguliavimo signalai, kelio ženklai ar kelių ženklinimas, pagal kelio ženklus ir kelių ženklinimą pasirinkti reikiams manevrams atlikti tinkamas eismo juostas.

3.20. Nuoseklumas:

3.20.1. tinkama seka atlikti veiksmus, kurie sudaro transporto priemonės valdymo sistemą (trajektorija – veidrodžiai – signalai – greitis – pavaros – veidrodžiai – išvengiamieji veiksmai – greitėjimas), artėjant prie bet kokio esamo ar galimo pavojaus;

3.20.2. (BE, C1E, CE, D1E ir DE kategorijos) tinkama seka atliekant visus reikiamus veiksmus, saugiai atkabinti priekabą ar puspriekabę (toliau – priekaba), pastatyti vilkiką greta priekabos ir po to važiuoti, kad vėl ją prikabintų bei parengti transporto priemonių junginį važiuoti. Vertinant, ar egzaminuojamojo įgūdžiai ir gebėjimai yra pakankami atkabinti ir prikabinti priekabą, priekabos atkabinimas ir prikabinimas vertinami kaip du atskiri elementai, t. y., lyg priekaba būtų prikabinama pirmą kartą. Atkabinant ar prikabinant priekabą veiksmų seka priklauso nuo priekabos konstrukcinių ypatumų.

3.21. Pusiausvyra ir motociklo valdymas: išlaikyti motociklo pusiausvyrą ir valdyti jį, važiuojant įvairiu greičiu ir įvairiomis eismo sąlygomis, atliekant specialiuosius važiavimo manevrus, aprašytus aprašo 2 priede.

3.22. Sėdėseną: važiuoti motociklu sėdint tokioje padėtyje, kuri būtų saugi ir patogi.

III SKYRIUS VERTINIMO METODAI

4. Egzaminuojamojo įgūdžius ir gebėjimus parodo jo veiksmai. Egzamino metu vertinami klaidingi ar netinkami egzaminuojamojo veiksmai skirstomi į kritines klaidas (toliau – KK), nekritines klaidas (toliau – NK) arba specifines pasikartojančias klaidas (toliau – SPK). Vertinant kiekvieną veiksmą, turi būti atsižvelgiama į visus papildomus veiksnius (aplinkybes): kelio, oro ir eismo sąlygas. Todėl esant tam tikroms kelio, oro ir eismo aplinkybėms, veiksmai, neatitinkantys aprašo II skyriuje aprašytų vertinimo kriterijų, laikomi priimtinais.

Egzaminuojamojo, kuris laiko egzaminą B kategorijos transporto priemone, sujungta su priekaba, kurios didžiausioji leidžiamoji masė didesnė nei 750 kg, o junginio didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3500 kg, bet ne didesnė nei 4250 kg, veiksmai vertinami kaip egzaminuojamojo, laikančio egzaminą BE kategorijos transporto priemone.

5. KK – veiksmas, kuris:

5.1. parodo nederamą egzaminuojamojo įgūdžių, gebėjimų lygį ar nepagarbą, neatsargumą kitų eismo dalyvių atžvilgiu;

5.2. gali kelti arba kelia grėsmę bet kokiam eismo dalyviui, gali trukdyti arba trukdo saugiai valdyti transporto priemonę (toliau – sudaro potencialiai pavojingą situaciją).

6. KK, susijusios su egzaminuojamojo įgūdžiais ir gebėjimais, bet tiesiogiai nesusijusios su veiksmis, aprašytais aprašo II skyriuje, vadinamos bendrosiomis kritinėmis klaidomis (toliau – BKK). Vertinamos keturios BKK:

6.1. egzaminuotojo įsikišimas;

6.2. susidūrimas (užvažiavimas ant kliūties ir pan.);

6.3. pavojinga situacija;

6.4. privalomų nurodymų nevykdymas.

7. NK – veiksmas, kuris parodo nepakankamą egzaminuojamojo įgūdžių lygį, bet vienas pats nekelia grėsmės jokiai eismo dalyviui ar netrukdo saugiai valdyti transporto priemonės, t. y. nesudaro potencialiai pavojingos situacijos. Vertinama egzaminuojamojo padarytų NK visuma. Į bendrą egzamino rezultatą įskaičiuojamos:

7.1. ne daugiau kaip viena egzaminuojamojo padaryta NK, vertinant kiekvieną patikrinimo prieš važiavimą veiksmą;

7.2. ne daugiau kaip šešios egzaminuojamojo padarytos NK, vertinant kiekvieną aprašo 8 punkte nurodytą veiksmą;

7.3. ne daugiau kaip trys NK, vertinant kiekvieną kitą veiksmą.

8. SPK – tai šešios NK, atliekant tą patį vertinamą veiksmą. SPK gali būti pažymėta vertinant:

8.1. sankabos valdymą (užgesintas variklis ir važiavimas išjungta sankaba);

8.2. pavaros pasirinkimą;

8.3. ~~vairo valdymą;~~

8.4. padėties pasirinkimą manevruojant – atliekant aprašo 2 priedo 9.1 papunktyje aprašytą specialųjį važiavimo manevrą (BE, ~~C1, C, C1E~~, CE, ~~D1, D~~, D1E ir DE kategorijos);

8.5. padėties pasirinkimą važiuojamojoje dalyje;

8.6. situacijos stebėjimą (žvalgymasis per petį);

8.7. įspėjamųjų signalų naudojimą;

8.8. pusiausvyrą bei motociklo valdymą (vairuojant motociklą).

9. Egzaminas laikomas pradėtu po to, kai egzaminuotojas supažindina egzaminuojamąjį su egzamino sąlygomis ir tvarka, atsako į egzaminuojamojo klausimus, egzaminuojamasis susipažįsta su AB VĮ „Regitra“ jam parinktos transporto priemonės valdymu, pabando ją važiuoti ir sutinka pradėti egzaminą. Kiekvienas klaidingas ar netinkamas egzaminuojamojo veiksmas vertinamas kaip viena klaida. Jeigu egzaminuojamojo veiksmas atitinka kelis Apraše nustatytų klaidų apibrėžimus, vertinama ta klaida, kurios apibrėžimas savo pobūdžiu yra specialusis ir tiksliau atitinka vertinamą veiksmą. Egzaminuojamojo padarytos klaidos ir jų skaičius lemia egzamino rezultatą. Egzaminuojamojo padarytas klaidas, jo įgūdžių ir gebėjimų įvertinimą bei egzamino rezultatą egzaminuotojas pateikia vairavimo egzamino ataskaitoje. Egzaminas vertinamas kaip išlaikytas arba neišlaikytas.

10. Egzaminas vertinamas kaip neišlaikytas, jei egzaminuojamasis:

10.1. padaro devynias ir daugiau NK, kurios įskaičiuojamos į bendrą egzamino rezultatą;

10.2. padaro šešias NK, kurios vertinamos kaip viena SPK;

10.3. padaro vieną KK.

11. Egzaminas vertinamas kaip neišlaikytas, jei nutraukiamas dėl Motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminavimo sąlygų ir tvarkos aprašo (toliau – Egzaminavimo aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-329 „Dėl Motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminavimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, 41.1 ir 41.3 papunkčiuose numatytų aplinkybių. Šiuo ir aprašo 13 punkte nustatytais atvejais egzaminuojamasis, jei to pageidauja, grąžinamas atgal į AB VĮ „Regitra“ vairuotojų egzaminavimo centrą kaip įmanoma trumpiausiu maršrutu, o AB VĮ „Regitra“ egzaminuoti skirtą transporto priemonę vairuoja egzaminuotojas.

12. Egzaminas vertinamas kaip išlaikytas, jei nėra pagrindo vertinti jį kaip neišlaikytą.

13. Egzaminas nevertinamas kaip išlaikytas arba neišlaikytas, jei nutraukiamas dėl nenumatytų aplinkybių (Egzaminavimo aprašo 41.2 papunktis):

13.1. ligos;

13.2. eismo įvykio ne dėl egzaminuojamojo kaltės;

13.3. pasikeitusių oro sąlygų (stipri liūtis, pūga ir pan.);

13.4. transporto priemonės gedimo.

IV SKYRIUS

NEKRITINĖS IR SPECIFINĖS PASIKARTOJANČIOS KLAIDOS

14. Patikrinimas prieš važiavimą: NK – nesugeba surasti egzaminuotojo nurodytą transporto priemonės valdymo įtaisų ar įrangos; pademonstruoti savo žinių ar sugebėjimų, kaip juos valdyti, sureguliuoti arba patikrinti jų būklės; pasirengti važiuoti saugiai.

15. Valdymo bei saugos įtaisų ir įrangos naudojimas. ~~Šios NK vertinamos tik po dviejų egzaminuotojo įspėjimų: „Prašau patikrinti valdymo įtaisus ir įrangą“. Turi būti skirta pakankamai laiko egzaminuojamajam pasitaisyti po kiekvieno įspėjimo:~~

15.1. NK – naudojami bet kuriuo įtaisu ir (ar) įranga netinkamai (pavyzdžiui, nesugeba atrakinti vairo užrakto, palieka neuždarytas duris ir pan.);

15.2. NK – netinkamai sureguliuotas arba užsegtas saugos diržas;

15.3. NK – veda variklį, pasirinkęs netinkamą pavarą arba neišjungęs sankabos;

15.4. NK – be reikalo išjungia veikiančią variklį rakteliu ar mygtuku arba bando užvesti variklį, kai jis jau veikia.

16. Sankabos valdymas:

16.1. NK – be reikalo ilgai važiuoja nevisiškai įjungęs sankabą (įskaitant manevrus mažu greičiu);

16.2. NK – laiko koją ant arba virš sankabos paminos, kai sankaba nejungiamo ilgiau kaip penkiolika sekundžių. Ši NK viso egzamino metu vertinama vieną kartą;

16.3. NK – netinkamai valdo sankabą pradėdamas važiuoti (transporto priemonė trūkčioja ~~arba išsijungia variklis~~);

16.4. NK – netinkamai valdo sankabą jungdamas pavaras arba ja nesinaudoja kai tai reikalinga;

16.5. NK (A1, A2, A, B1, B ir BE kategorijos) – važiuodamas mažu greičiu netinkamu būdu valdo sankabą;

16.6. NK – laiko nuspaudęs sankabos paminą, kai pavara nejungiamo ilgiau kaip tris sekundes, išskyrus atvejus, kai reikia pradėti važiuoti, sustoti arba manevruoti mažu greičiu;

16.7. NK – be reikalo užgesina variklį (dėl netinkamo sankabos valdymo, netinkamos pavaros ar pan.);

16.8. SPK – šešis kartus užgesina variklį.

17. Akceleratoriaus valdymas:

17.1. NK – netinkamai valdo akceleratoriaus paminą arba rankeną;

17.2. NK – per daug didina variklio sūkius, kai sankaba išjungta ar nevisiškai įjungta arba neįjungta pavara;

17.3. NK – spaudžia akceleratoriaus paminą ir nepasinaudoja transporto priemonės inercija prieš sustabdant iš anksto numatytoje vietoje (sankryžoje, kurioje dega draudžiamas šviesoforo signalas, stovi „Stop“ ženklas ir pan.) ar kitose situacijose.

18. Pavaros pasirinkimas:

18.1. NK – pasirenka pavarą, neatitinkančią: situacijos, transporto priemonės greičio, techninių duomenų ir važiavimo sąlygų, bet nesudaro potencialiai pavojingos situacijos;

18.2. NK – važiuoja įjungęs neutralią pavarą išlanka (posūkiu ar vingiu) arba nuokalne;

18.3. NK – jungia pavarą, kai važiuodamas sankryžoje ar išlankoje suka vairą, ir (arba) pavaros perjungimas trukdo transporto priemonei judėti sklandžiai ir tolygiai;

18.4. NK (B kategorija) – pirma pavara nuvažiuoja didesnę kaip dviejų automobilių ilgio atstumą, kai eismo situacija ir (arba) važiavimo sąlygos to nereikalauja;

18.5. NK (B kategorija) – tolygiai važiuoja 30 km/h ar didesniu greičiu, įjungęs žemesnę nei trečią pavarą, kai eismo situacija ir (arba) važiavimo sąlygos to nereikalauja;

18.6. NK (B kategorija) – tolygiai važiuoja 50 km/h ar didesniu greičiu, įjungęs žemesnę nei ketvirtą pavarą, kai eismo situacija ir (arba) važiavimo sąlygos to nereikalauja;

18.7. NK (B kategorija) – tolygiai važiuoja 70 km/h ar didesniu greičiu, įjungęs žemesnę nei penktą pavarą, kai eismo situacija ir (arba) važiavimo sąlygos to nereikalauja;

18.8. NK (C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E ir DE kategorijos) – pavaros jungimo veiksmą atlieka netiksliai – pasireiškia būdingas triukšmas, vibracija arba pasirodo įspėjimas prietaisų skydelyje;

18.9. NK (C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E ir DE kategorijos) – neperjungia pavaros iš antro karto;

18.10. NK (A1, A2 ir A kategorijos) – atlikdamas įsibėgėjimo ir tikslaus sustojimo nurodytoje vietoje manevrą, nesugeba sklandžiai perjungti pavaros;

18.11. NK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) – netinkamai naudojasi pavaromis, kad sumažintų degalų naudojimą ir išmetamųjų teršalų kiekį;

18.12. SPK – šešios pasikartojančios pavaros pasirinkimo NK.

19. Vairo valdymas:

19.1. NK – neišlaiko pasirinktos trajektorijos: nukrypsta nuo trajektorijos, trūkčiodamas sukinėja vairą;

19.2. NK – yra neatidus netinkamai vairuojamųjų ratų padėčiai, palikdamas stovėti transporto priemonę ar pradėdamas važiuoti;

19.3. NK – bent vienu ratu įvažiuoja į kelkraštį arba atsiremia į bortelį ar šaligatvio kraštą, bet neužvažiuoja ant jo. Ši NK nevertinama, jei transporto priemonės ratas saugiai ir sklandžiai įvažiuoja į kelkraštį arba paliečia bortelį, ar šaligatvio kraštą, atliekant specialųjį važiavimo manevrą;

19.4. NK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) – suka vairą netinkamu būdu:

19.4.1. deda rankas ant vairo iš vidaus;

19.4.2. valdo vairą tik viena ranka, kai kita ranka yra laisva (išskyrus važiavimą atbuline eiga);

19.4.3. suka vairą vienos rankos delnu;

19.4.4. per daug suka vairą, kai transporto priemonė nejuda. Ši NK vertinama, kai egzaminuojamasis transporto priemonei nejudant suka vairą nuo vienos kraštinės padėties iki kitos arba jei sukant vairą taip pat ir stabdo didele jėga (pasireiškia būdingas triukšmas dėl perkrovų pakaboje ir stabdžiuose);

19.4.5. laiko vairą sukryžiuavęs rankas ar kitokiu būdu, kuris riboja judesius vairu.

~~19.5. SPK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2 ir A) – šešios pasikartojančios aprašo 19.1 arba 19.2 papunkčiuose nurodytos vairo valdymo NK.~~

20. Stabdymas:

20.1. NK – valdo stabdžių paminą ar rankeną netinkamu būdu;

20.2. NK – neišlaiko vietoje transporto priemonės kai tai reikalinga, bet greitai pasitaiso ir nesudaro potencialiai pavojingos situacijos;

20.3. NK – (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, A) blokuoja ratus (taip pat atlikdamas įsibėgėjimo ir tikslaus sustojimo nurodytoje vietoje manevrą), bet greitai pasitaiso;

20.4. NK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) – važiuodamas be reikalo laiko koją ant stabdžių paminos;

20.5. NK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) – važiuoja neišjungęs arba nevisiškai išjungęs stovėjimo stabdį;

20.6. NK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) – stabdo kaire koja;

20.7. NK (A1, A2 ir A kategorijos) – nenaudoja galinio rato stabdžio lėtindamas greitį ar sustodamas;

20.8. NK (A1, A2 ir A kategorijos) – blokuoja galinį ratą (taip pat atlikdamas įsibėgėjimo ir tikslaus sustojimo nurodytoje vietoje manevrą), bet greitai pasitaiso (užblokuotas ratas čiuožia ne daugiau kaip 1 m);

20.9. NK (A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) kategorijos) – netinkamai naudoja stabdžius važiuodamas posūkiu, apvažiuodamas nukreipiamuosius kūgius.

20.10. NK (A1, A2 ir A kategorijos) – stabdo tik galinio rato stabdžiu (išskyrus: kai tai priimtina dėl kelio dangos; kai stabdymas trumpalaikis ir greitis mažinamas neženkliai; manevruojant mažu greičiu);

21. Padėties pasirinkimas važiuojamojoje dalyje:

21.1. NK – be reikalo nesilaiko eismo juostos ribų;

21.2. NK – važiuojamojoje dalyje užima tokią padėtį, kuri neatitinka eismo situacijos, t. y. neatsižvelgia į eismo situaciją priekyje ir nekoreguoja pasirinktos trajektorijos, taip pat nepersirikiuoja arba be reikalo persirikiuoja iš vienos eismo juostos į kitą ir pan.;

21.3. NK – nepasitraukia dešiniau, kur tai įmanoma, važiuodamas keliu, kuriame yra po vieną kiekvienos krypties eismo juostą. Ši NK ~~kiekvienoje vertinama vieną kartą, važiuojant~~ kelio ~~ruožo ruožu (gatve)~~ nuo sankryžos iki sankryžos, kurioje sukama, atkarpoje vertinama vieną kartą;

21.4. NK – be reikalo važiuoja toliau nei pirmąją eismo juosta nuo dešiniojo važiuojamosios dalies krašto. Ši NK nevertinama, jei važiuojant dešiniąją juosta reikia dažnai persirikiuoti dėl joje stovinčių transporto priemonių arba jei reikia važiuoti tiesiai, o iš dešinėsios juostos sankryžoje galima sukti tik į dešinę, arba eismas kitoje juostoje intensyvus. Ši NK ~~kiekvienoje vertinama vieną kartą, važiuojant~~ kelio ruožo (gatvės ruožu (gatve) nuo sankryžos iki sankryžos, kurioje sukama atkarpoje vertinama vieną kartą;

21.5. NK – sustabdo transporto priemonę netinkamoje vietoje (nepagrįstai dideliu atstumu nuo: „Stop“ linijos; važiuojamųjų dalių sankirtos; priekyje sustabdytos transporto priemonės; sustojus – didesniu kaip 40 cm atstumu nuo važiuojamosios dalies, kelio (ar kt.) krašto ar ženklinimo linijos ir pan.);

21.6. NK (A1, A2, A kategorija) – važiuoja horizontaliuoju kelių ženklinimu, nešvaria kelio dalimi (tepalo dėmės, smėlis ir pan.), kai to galima išvengti;

21.7. NK – atlikdamas manevrą pasirenka neracionalią trajektoriją, tačiau nesukelia potencialiai pavojingos situacijos (pvz., atliekant apsisukimą neišvengia atbulinės eigos naudojimo kai to galima išvengti pasirinkus tinkamą trajektoriją ir pan.);

21.8. NK – (A1, A2, A kategorija) – važiuojamosios dalies plotyje pasirenka padėtį, kuri nėra optimali siekiant mažinti pavojus, susijusius su priešais, paskui ir šalia važiuojančiomis ar stovinčiomis transporto priemonėmis, besikartojančiais pavojais ir transporto priemonėmis, artėjančiomis kertamais keliais;

21.9. SPK – šešios pasikartojančios padėties pasirinkimo važiuojamojoje dalyje NK.

22. Padėties pasirinkimas manevruojant. Vertinama egzaminuojamajam atliekant aprašo 2 priede nurodytus specialiuosius maneversus:

22.1. NK (B1 ir B kategorija) – pabaigus transporto priemonės pastatymo į stovėjimo vietą lygiagrečiai važiuojamosios dalies kraštui manevrą:

22.1.1. transporto priemonė stovi nelygiagrečiai važiuojamosios dalies (šaligatvio) kraštui;

22.1.2. bent vienas arčiau važiuojamosios dalies (šaligatvio) krašto esantis transporto priemonės ratas yra toliau kaip 40 cm nuo važiuojamosios dalies (šaligatvio) krašto;

22.1.3. transporto priemonė yra arčiau kaip 1 m arba toliau kaip 2 m atstumu nuo priekyje stovinčios transporto priemonės.

22.2. NK (B1 ir B kategorija) – pabaigus transporto priemonės pastatymo į stovėjimo vietą įstrižai arba statmenai važiuojamosios dalies kraštui manevrą transporto priemonė stovi:

22.2.1. nelygiagrečiai greta stovinčiai ar stovėjimo vietą žyminčioms linijoms;

22.2.2. arčiau kaip 50 cm arba toliau kaip 1 m atstumu nuo greta stovinčios transporto priemonės;

22.2.3. toliau kaip 40 cm atstumu nuo stovėjimo vietos pabaigą žyminčios linijos arba bortelio.

22.3. NK (B1 ir B kategorija) – atlikdamas transporto priemonės pastatymo lygiagrečiai važiuojamosios dalies kraštui manevrą, atbuline eiga nuvažiavo daugiau kaip 3 m nuo priekyje stovinčios transporto priemonės (tarpas tarp egzaminuojamojo vairuojamos transporto priemonės priekio ir priekyje stovinčios transporto priemonės);

22.4. NK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2 ir A) – atlikdamas specialiuosius važiavimo manevrus, aprašytus aprašo 2 priede, daugiau nei du kartus ~~įjungėnaudojo~~ atbulinės eigos pavarą. Ši NK kiekvieno specialiojo atliekant specialųjį važiavimo manevro atliekimo metu manevrą ši NK vertinama tik vieną kartą.

22.5. NK (BE, C1E, CE, D1E ir DE kategorijos) – sustojo nuvažiavus mažesnę kaip penkis transporto priemonių junginio ilgį atitinkantį atstumą, atlikdamas aprašo 2 priedo 9.1 papunktyje aprašytą specialųjį važiavimo manevrą;

22.6. NK (B1 ir B kategorijos) – važiuodamas atbuline eiga su posūkiu į dešinę važiuoja ne eismo juostos ribose, o kai eismo juostos nepažymėtos – nuvažiavo daugiau kaip 1 m nuo dešiniojo važiuojamosios dalies (šaligatvio) krašto;

22.7. SPK (BE, C1E, ~~CE, D1E, C1E, D1E~~ ir DE kategorijos) – šešis ar daugiau kartų sustojo nuvažiavus mažesnę kaip penkis transporto priemonių junginio ilgį atitinkantį atstumą, atlikdamas aprašo 2 priedo 9.1 papunktyje aprašytą specialųjį važiavimo manevrą;

22.8. NK (D1, D, ir T kategorijos) – pabaigus transporto priemonės pastatymo šonu prie pakyls manevrą, bent vienos keleivių įlaipinimo arba išlaipinimo durys yra toliau kaip 30 cm nuo pakyls krašto.

23. Padėties pasirinkimas, sukant į dešinę:

23.1. NK – prieš posūkį transporto priemonė yra toliau nei 1 m atstumu per toli nuo dešiniojo ~~eismo juostos važiuojamosios dalies~~ krašto. Ši NK vertinama, kai nėra priešasčių nesilaikyti dešiniojo krašto (dėl transporto priemonės dinaminų savybių, gabaritų, matomumo, kliūčių, kelio konfigūracijos ar dangos ypatybių ir pan.);

23.2. NK – pradėjus sukti, sukant ir (ar) užbaigiant posūkį, transporto priemonė yra toliau nei 1 m atstumu per toli nuo dešiniojo ~~važiuojamosios dalies krašto, sukama per plačiai ir posūkis užbaigiamas per arti priešingos krypties~~ eismo juostos krašto. Ši NK vertinama, kai nėra priešasčių nesilaikyti dešiniojo krašto (dėl transporto priemonės dinaminų savybių, gabaritų, matomumo, kliūčių, kelio konfigūracijos ar dangos ypatybių ir pan.);

23.3. NK (C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E ir DE kategorijos) – baigdamas posūkį į dešinę bet kuria transporto priemonės dalimi be reikalo įvažiuoja į priešingos krypties eismo juostą.

24. Padėties pasirinkimas, sukant į kairę:

24.1. NK – prieš posūkį (apsisukimą) transporto priemonė yra ne eismo juostoje, nelygiagreti ženkliniui, toliau nei būtina nuo priešingų krypčių eismo srautus skiriančios (pažymėtos ar nepažymėtos) linijos arba skiriamosios juostos;

24.2. NK – suka būdamas toliau nei 1 m atstumu per toli nuo kairiojo eismo juostos važiujamosios dalies krašto. Ši NK vertinama, kai nėra priešasčių nesilaikyti kairiojo krašto (dėl transporto priemonės dinaminų savybių, gabaritų, matomumo, kliūčių, kelio konfigūracijos ar dangos ypatybių ir pan.); vienpusio eismo kelyje;

24.3. NK – pasuka priekinius ratus į kairę laukdamas posūkio, išskyrus situacijas, kai tai yra būtina;

24.4. NK – suka plačiai, važiuoja per daug į dešinę nuo važiuojamųjų dalių sankirtos centro, kur eismo sąlygos to nereikalauja;

24.5. NK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2 ir A) – įvažiuodamas į važiuojamųjų dalių sankirtą arba išvažiuodamas iš jos nežymiai išvažiuoja į priešingos krypties eismo juostą, bet nesudaro potencialiai pavojingos situacijos.

25. Situacijos stebėjimas ir žvalgymas:

25.1. NK – nesižvalgo ir nestebi viso kelio priekyje, iš šono ir už transporto priemonės;

25.2. NK – pasukdamas galvą per atitinkamą petį netikrina per galinio vaizdo veidrodžius nematomos kelio dalies kai eismo situacija to reikalauja. Ši NK ne visada gali būti vertinama, jei egzaminuojamasis vairuoja transporto priemonę, kurios konstrukcija neįgalina patikrinti nematomos kelio dalies pažiūrėjus per petį;

25.3. NK – nepasižiūri atgal prieš pradėdamas važiuoti atbuline eiga. Ši NK taip pat vertinama, kai egzaminuojamasis vairuoja B1 arba B kategorijos transporto priemonę ir pradėdamas važiuoti atbuline eiga pasižiūri atgal tik per galinio vaizdo veidrodžius. Ši NK nevertinama, jei važiavimas atbuline eiga yra pakartotinis, sekantis iš karto po trumpo sustabdymo (ar pavažiavimo į priekį) kai prieš ankstesnį važiavimą atbuline eiga pasižiūrėjo atgal ir eismo situacija nepasikeitė;

25.4. NK – atitraukia dėmesį nuo važiavimo krypties ilgiau nei būtina skirti valdymo, saugos ir kontrolės įtaisams, bet nesudaro potencialiai pavojingos situacijos;

25.5. SPK – šešios situacijos ir daugiau, kai reikia patikrinti per galinio vaizdo veidrodžius nematomą kelio dalį, bet per petį nepasižiūrima.

26. Veidrodžių naudojimas:

26.1. NK – nežiūri į galinio vaizdo veidrodžius prieš sulėtindamas, sustabdydamas transporto priemonę, įvažiuodamas į posūkį, persirikiuodamas, išvažiuodamas iš kelio ar įvažiuodamas į kelią, artėdamas prie bet kokios kliūtis, kai eismo situacija to reikalauja;

26.2. NK (BE, C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E ir DE kategorijos) – nesinaudoja išoriniais galinio vaizdo veidrodžiais važiavimo atbuline eiga manevro metu, t. y. žiūri tik per langą.

27. Įspėjamųjų signalų naudojimas:

27.1. NK – neparodo posūkio signalo, kad įspėtų apie savo ketinimus, kai tai būtina, atsižvelgiant į eismo situaciją. Ši NK nevertinama, kai dėl tam tikrų aplinkybių (mažas atstumas tarp artimiausio kertamo kelio arba įvažiavimo į šalia kelio esančią teritoriją ir numatyto posūkio vietos ir pan.) tai daryti netikslinga;

27.2. NK – nerodo posūkio į dešinę signalo prieš išvažiuodamas iš žiedinės sankryžos;

27.3. NK – rodo klaidingos krypties posūkio signalą. Ši NK vertinama, jei egzaminuojamasis suka į priešingą pusę, nei rodo signalą;

27.4. NK – neišjungia posūkio signalo per penkias sekundes po to, kai posūkis ar persirikiavimas buvo baigtas;

27.5. NK – išjungia posūkio signalą per anksti, t. y. anksčiau nei posūkis ar persirikiavimas pradėtas ar baigtas, ir daugiau jo nebeįjungia;

27.6. NK – rodo posūkio signalą be reikalo ir gali suklaidinti kitus eismo dalyvius;

27.7. SPK – šešios pasikartojančios įspėjamųjų signalų naudojimo NK.

28. Eismo pavojų įvertinimas:

NK – netinkamai ar nepakankamai greitai reaguoja į eismo pavojų.

29. Sprendimų priėmimas:

29.1. NK – tinkamai neįvertina greičio ir atstumo iki pėsčiųjų ar kitų transporto priemonių pradėdamas važiuoti, važiuodamas per sankryžą ar pėsčiųjų perėją, persirikiuodamas iš vienos eismo juostos į kitą, apvažiuodamas kliūtį ar lėčiau važiuojančią transporto priemonę, lenkdamas, įvažiuodamas į kelią, prieš pradėdamas atlikti arba atlikdamas specialųjį važiavimo manevrą, aprašytą aprašo 2 priede;

29.2. NK – sustoja tinkamai, bet esant saugiam tarpui transporto sraute nesiryžta važiuoti;

29.3. NK – be reikalo sustoja (delsia), kai nėra transporto priemonių ar pėsčiųjų, kuriems galėtų trukdyti, o kelias yra laisvas;

29.4. NK – be reikalo duoda kelią kitam eismo dalyviui, t. y. netinkamai taiko važiavimo pirmumo taisykles.

30. Saugaus atstumo pasirinkimas:

30.1. NK – laikosi mažesnio kaip per dvi sekundes, bet didesnio kaip per vieną sekundę nuvažiuojamo atstumo iki priešais važiuojančios transporto priemonės;

30.2. NK – laikosi mažesnio kaip per tris sekundes, bet didesnio kaip per dvi sekundes nuvažiuojamo atstumo iki priešais važiuojančios transporto priemonės kelyje, kuriame yra dvi ar daugiau eismo juostų, skirtų važiuoti viena kryptimi, kai eismo situacija to nereikalauja.

30.3. NK – nepalankiomis eismo sąlygomis laikosi mažesnio kaip per keturias sekundes, bet didesnio kaip per dvi sekundes nuvažiuojamo atstumo iki priešais važiuojančios transporto priemonės. Egzaminuotojas privalo įvertinti papildomus (didesnius) atstumus, kurių turi laikytis C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E, DE ir T kategorijų transporto priemonių vairuotojai;

30.4. NK – laikosi per mažo šoninio atstumo, iki objekto, kuriam ar dėl kurio gali kilti pavojus, tačiau nesudaro potencialiai pavojingos situacijos;

30.5. NK – sustabdo transporto priemonę, palikdamas nepakankamą tarpą iki priešais sustojusios transporto priemonės, kad prireikus galėtų apvažiuoti priešais sustojusią transporto priemonę, nevažiuodamas atbuline eiga.

31. Greičio pasirinkimas:

31.1. NK – įsibėgėja per greitai arba per lėtai, netinkamai atsižvelgdamas į eismo sąlygas. Jei egzaminuojamasis įsibėgėdamas viršija greitį, tai vertinama kaip važiavimas viršijant leistiną greitį atitinkamomis Apraše nustatytais klaidomis;

31.2. NK – važiuoja per greitai ~~konkrečioje situacijoje~~, bet neviršija leistino greičio (pasirenka važiavimo greitį, kuris konkrečioje situacijoje neužtikrina sklandaus transporto priemonės valdymo galimybės). Ši NK vertinama, kai egzaminuojamasis važiuoja didesniu nei tinkama greičiu;

31.3. NK – važiuoja per lėtai kai eismo sąlygos to nereikalauja, t. y. 10–15 km/h mažesniu, nei leistina arba tokiu greičiu, kuris dėl per lėto judėjimo egzaminuojamojo vairuojamą transporto priemonę išskiria eismo sraute ir jį nepagrįstai stabdo. Ši NK taip pat vertinama, kai

egzaminuojamasis nepasiekia reikiamo greičio, atlikdamas specialiuosius važiavimo manevrus, aprašytus aprašo 2 priede;

31.4. NK – važiuoja viršydamas leistiną greitį ne daugiau kaip 10 km/h. Klaida neturi būti vertinama, jei viršijimas truko ne daugiau kaip 3 sekundes.

32. Eismo reguliavimo signalų, kelio ženklų ir kelių ženklinimo reikalavimų vykdymas:

32.1. NK – sustabdo transporto priemonę taip, kad ji išsikiša už „Stop“ linijos (ženklo „Stop“ linija) arba automobiliu (ar keturračiu arba junginiu su priekaba) vienos pusės ratais pervažiuoja ištisinę horizontaliojo ženklinimo liniją, skiriančią tos pačios krypties eismo juostas, tačiau nesudaro pavojingos situacijos);

32.2. NK – ketindamas sankryžoje pasukti į kairę, neįvažiuoja į važiuojamųjų dalių sankirtą laukti saugaus tarpo transporto sraute, kai tai dera daryti;

32.3. NK – nepakankamai supranta eismo reguliavimo signalus, t. y. per ilgai delsia, nors gali važiuoti nekliudydamas kitiems eismo dalyviams;

32.4. NK – ketindamas sankryžoje pasukti į kairę, netinkamai įvažiuoja į važiuojamųjų dalių sankirtą paskui pirmąją transporto priemonę. Ši NK vertinama, kai egzaminuojamajam važiuoti leidžia šviesoforo (reguliuotojo) signalas.

32.5. NK (A1, A2 ir A kategorijos) – atlikdamas specialųjį važiavimo manevrą, aprašytą aprašo 2 priedo 2.6 papunktyje, nesustabdo motociklo nurodytoje vietoje ar kiek įmanoma arčiau jos. Sustojimas kiek įmanoma arčiau reiškia ne daugiau kaip per 1 m prieš „Stop“ liniją ar kūgiu pažymėtą sustojimo vietą.

33. Nuoseklumas:

33.1. NK – pasirenka netinkamą transporto priemonės valdymo sistemos seką;

33.2. NK (BE, C1E, CE, D1E ir DE kategorijos) – netinkamai atidaro sukabinimo įtaiso kablo arba smaigo užrakto žiotis, besiruošdamas atkabinti arba prikabinti priekabą;

33.3. NK (BE, C1E, CE, D1E ir DE kategorijos) – nesaugiai įtraukia priekabos atramas, bet nesudaro potencialiai pavojingos situacijos;

33.4. NK (BE, C1E, CE, D1E ir DE kategorijos) – prikabinęs priekabą nepatikrina, ar veikia visi priekabos žibintai.

34. Pusiausvyra ir motociklo valdymas (A1, A2 ir A kategorijos):

34.1. NK – neišlaiko pusiausvyros arba nesuvaldo motociklo ir (arba) važiuodamas koja atsiremia į žemę;

34.2. NK – neišlaiko lėtai einančio pėsčiojo greičio, atlikdamas specialiuosius važiavimo manevrus mažu greičiu;

34.3. NK – nepasvyra motociklu taip, kad saugiai važiuotų posūkyje, atliktų specialiuosius važiavimo manevrus, aprašytus aprašo 2 priede;

34.4. SPK – daugiau kaip penkis kartus neišlaiko pusiausvyros arba nesuvaldo motociklo.

35. Sėdėseną (A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) kategorijos):

35.1. NK – važiuoja kojų pirštais atsirėmęs į paminas;

35.2. NK – važiuoja keliais neliesdamas degalų bako;

35.3. NK – važiuoja laikydamas galvą netinkamoje padėtyje;

35.4. NK – važiuoja sėdėdamas (atsitraukia) per toli nuo degalų bako;

35.5. NK – važiuoja slidinėdamas iš vienos pusės į kitą per sėdynę (balną);

35.6. NK – važiuoja bet kurią ranką atitraukęs nuo vairo be tinkamos priežasties, bet neprarasdamas pusiausvyros ir valdymo.

V SKYRIUS KRITINĖS KLAIDOS

36. Valdymo bei saugos įtaisų ir įrangos naudojimas:

36.1. KK – neužsisega saugos diržo, kai tai yra būtina. Ši KK vertinama po to, kai skiriama pakankamai laiko egzaminuojamajam sureaguoti į atitinkamą indikatorius ir garsinį signalą (jei nėra – įspėja egzaminuotojas: „pasitikrinkite ar tinkamai naudojate saugos įrangą (priemonėmis)“); Ši KK nevertinama specialioje aikštelėje atliekant manevrus, aprašytus aprašo 2 priede;

36.2. KK – naudojasi mobiliojo ryšio priemone neleistinu būdu;

36.3. KK – naudojasi bet kuriuo saugos įtaisu ir (ar) įranga netinkamai arba nesinaudoja juo, kai tai yra būtina, ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją;

36.4. KK (A1, A2 ir A kategorijos) – važiuoja su nuleista atramine šonine kojele;

36.5. KK (A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) kategorijos) – netinkamai naudoja motociklininkui reikalingą aprangą (saugos šalmas, akių, alkūnių, kelių ir pečių apsaugos, pirštinių, batai). Ši KK dėl akių apsaugos naudojimo nevertinama egzaminuojamajam atliekant 2 priedo 2.1 – 2.3 papunkčiuose nurodytus specialiuosius važiavimo manevrus. Prieš pirmą kartą (viso egzamino metu) vertinant šią KK, egzaminuotojas įspėja: „pasitikrinkite ar tinkamai naudojate saugos įrangą (priemonėmis)“ ir skiria pakankamai laiko egzaminuojamajam sureaguoti;

37. Sankabos valdymas:

37.1. KK (A1, A2 ir A kategorijos) – pakelia priekinį ratą, nes blogai valdo sankabą arba per greitai įsibėgėja;

37.2. KK – užgesina variklį ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją.

38. Pavaros pasirinkimas:

38.1. KK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2 ir A) – jungia atbulinės eigos pavarą, kai važiuoja į priekį, arba važiavimo į priekį pavarą, kai važiuoja atbuline eiga, arba transporto priemonės su automatine pavarų dėže stovėjimui skirtą pavarų selektoriaus padėtį, kai transporto priemonė juda;

38.2. KK – pasirenka netinkamą pavarą ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją.

39. Vairo valdymas (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas)):

39.1. KK – nesuvaldo (neišlaiko) vairo;

39.2. KK – atitraukia abi rankas nuo vairo ilgiau kaip sekundę, kai transporto priemonė juda. Klaida nevertinama, ~~jei rankos atitraukiamos trumpam (sekundei), nesukeliant potencialiai pavojingos situacijos, pavyzdžiui, kai transporto priemonė juda mažesniu kaip 20 km/h greičiu manevruojant judama labai lėtai.~~

40. Stabdymas:

40.1. KK – be reikalo staigiai stabdo ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją;

40.2. KK – neišlaiko transporto priemonės vietoje, sustabdęs ją įkalnėje ar nuokalnėje, t. y. leidžia transporto priemonei pariedėti ir greitai nepasitaiso (sudaro potencialiai pavojingą situaciją);

40.3. KK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, ir A) – stipriai spaudžia stabdžių paminą, taip blokuodamas transporto priemonės ratus bei priversdamas juos slysti, ir greitai nepasitaiso;

40.4. KK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) – įjungia stovėjimo stabdį važiuodamas ir nesuvaldo transporto priemonės;

40.5. KK (A1, A2 ir A kategorijos) – blokuoja priekinį ratą arba pakelia galinį ratą (taip pat ir atlikdamas įsibėgėjimo ir tikslaus sustojimo nurodytoje vietoje manevrą);

40.6. KK (A1, A2 ir A kategorijos) – blokuoja galinį ratą (taip pat ir atlikdamas įsibėgėjimo ir tikslaus sustojimo nurodytoje vietoje manevrą) ir greitai nepasitaiso (užblokuotas ratas čiuožia 1 m ar daugiau);

40.7. KK (A1, A2 ir A kategorijos) – nuolat spaudžia stabdžių paminą arba svirtį (stabdžių signalas veikia gana ilgą laiką), kai transporto priemonė juda. Vertindamas šią KK, egzaminuotojas privalo būti tikras, kad klaida įvyko ne dėl stabdžių signalo jungiklio gedimo. Ši KK nevertinama, kai egzaminuojamasis lėtai atlieka specialiuosius važiavimo siaura juosta, aštuoniuke arba gyvatėle manevrus;

40.8. KK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) – prieš atsistodamas nuo vairuotojo sėdynės išlipimui arba patvirtindamas, jog transporto priemonė parengta palikti stovėti, neįjungia stovėjimo stabdžio (arba automatinės pavarų dėžės selekoriaus atitinkamos padėties), kai neįjungta pavara, kuri leidžia palikti transporto priemonę stovėti saugiai.

41. Padėties pasirinkimas važiuojamojoje dalyje:

41.1. KK – pasirenka netinkamą trajektoriją arba persirikiuoja važiuojamųjų dalių sankirtoje ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją;

41.2. KK – pradeda lenkimą vietoje, kurioje lenkti draudžiama arba kai priekyje važiuojančios transporto priemonės vairuotojas rodo kairįjį posūkio signalą. Kiti netinkamo lenkimo veiksmai vertinami kitomis juos atitinkančiomis Apraše nustatytais klaidomisKK—netinkamai lenkia arba apvažiuoja transporto priemonę;

41.3. KK – sustoja, kur sustoti draudžiama;

41.4. KK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2, A) – važiuoja taip, kad trečdalis transporto priemonės ar daugiau be reikalo yra priešpriešinio eismo juostoje;

41.5. KK (C1, C, C1E ir CE kategorijos) – važiuoja toliau nuo važiuojamosios dalies krašto negu antrąja eismo juosta, išskyrus tuos atvejus, kai reikia sukti į kairę, apsisukti, apvažiuoti kliūtį, sustoti (stovėti) vienpusio eismo kelyje;

41.6. KK (A1, A2 ir A kategorijos) – važiuoja per arti (taip, kad kyla susidūrimo rizika) priešingų krypčių eismo srautus skiriančios linijos (paženklinta arba nepaženklinta važiuojamoji dalis), eismo juostos linijos ar dešiniojo arba kairiojo važiuojamosios dalies krašto ar kelkraščio, sudarydamas potencialiai pavojingą situaciją. Ši KK taip pat vertinama, kai bet kuri motociklininko kūno dalis yra priešpriešinio eismo juostoje.

42. Padėties pasirinkimas manevruojant:

42.1. KK (B1 ir B kategorija) – pabaigus transporto priemonės pastatymo į stovėjimo vietą lygiagrečiai važiuojamosios dalies kraštui manevrą, bent vienas arčiau važiuojamosios dalies (šaligatvio) krašto esantis transporto priemonės ratas yra toliau kaip 80 cm nuo važiuojamosios dalies (šaligatvio) krašto;

42.2. KK (B1 ir B kategorija) – pabaigus transporto priemonės pastatymo į stovėjimo vietą įstrižai arba statmenai važiuojamosios dalies kraštui manevrą, egzaminuojamojo vairuojama transporto priemonė stovi arčiau kaip 0,3 m arba toliau kaip 1,5 m atstumu nuo greta stovinčios transporto priemonės;

42.3. KK (B1 ir B kategorija) – atlikdamas transporto priemonės pastatymo į stovėjimo vietą lygiagrečiai važiuojamosios dalies kraštui manevrą, nuvažiuo daugiau kaip 5 m nuo priekyje stovinčios transporto priemonės (tarpas tarp egzaminuojamojo vairuojamos transporto priemonės priekio ir priekyje stovinčios transporto priemonės);

42.4. KK (BE, C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E ir DE kategorijos) – atliekant aprašo 2 priedo 5 punkte ir 9.2.3.3 papunktyje nurodytus specialiuosius važiavimo manevrus, nesugebėjo atlikti specialiojo važiavimo manevro, tris kartus įjungęs atbulinės eigos pavarą;

42.5. KK (BE, C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E ir DE kategorijos) – pabaigus specialųjį pastatymo prie rampos (ar kitaip pažymėtos manevro ribos) važiavimo manevrą, transporto priemonė stovi daugiau kaip 1 m atstumu prieš rampos imitatorių (manevro pabaigos ribą);

42.6. KK (D1, D, ir T kategorijos) – pabaigus transporto priemonės pastatymo šonu prie pakyls manevrą, bent vienos keleivių įlaipinimo ar išlaipinimo durys yra toliau kaip 50 cm nuo pakyls (šaligatvio) krašto.

43. Padėties pasirinkimas, sukant į dešinę:

43.1. KK – suka iš tam neskirtos eismo juostos. Jei egzaminuojamasis ketina sukti į dešinę iš lėtėjimo juostos ir nepersirikiuoja į ją iš anksto, tai vertinama kaip padėties pasirinkimo važiuojamojoje dalyje KK;

43.2. KK – užima netinkamą padėtį ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją;

43.3. KK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2 ir A) – suka taip, kad trečdalis transporto priemonės arba daugiau be reikalo išsikiša į priešpriešinio eismo juostą.

44. Padėties pasirinkimas, sukant į kairę:

44.1. KK – suka (apsisuka) iš tam neskirtos eismo juostos. Jei egzaminuojamasis ketina sukti į kairę iš lėtėjimo juostos ir nepersirikiuoja į ją iš anksto, tai vertinama kaip padėties pasirinkimo važiuojamojoje dalyje KK;

44.2. KK – užima netinkamą padėtį ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją;

44.3. KK (visos kategorijos, išskyrus A1, A2 ir A) – suka taip, kad trečdalis transporto priemonės arba daugiau įvažiuojant į posūkį (važiuojamųjų dalių sankirtą) arba išvažiuojant iš posūkio (važiuojamųjų dalių sankirtos) be reikalo išsikiša į priešpriešinio eismo juostą;

44.4. KK (A1, A2 ir A kategorijos) – sukdamas į kairę bet kokia motociklo ar kūno dalimi išsikiša į priešpriešinio eismo juostą ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją.

45. Situacijos stebėjimas ir žvalgymas:

45.1. KK – nesižvalgo ir nestebi eismo situacijos, prieš važiuojant ir / arba, atsižvelgiant į matomumą ir kitas sąlygas, važiuodamas per geležinkelio pervažą, sankryžą (ar kitą vietą, kurioje gali tekti duoti kelią iš dešinės artėjančioms transporto priemonėms), ar įvažiuodamas (išvažiuodamas iš) į kelią iš šalia jo esančių teritorijų;

45.2. KK – nesižvalgo ir nestebi eismo situacijos (nei per veidrodžius, nei per petį), prieš persirikiuodamas, ar kitaip keisdamas važiavimo kryptį, kai transporto priemonė pasislenka į šoną per jos plotį ar daugiau. Ši KK nevertinama, kai persirikiuojama į beprasidedančią eismo juostą jei artėjant prie jos pradžios matyti, jog kliūčių nėra ir važiuoja trajektorija, užtikrinančia, kad kita transporto priemonė negali šios eismo juostos užimti pirmiauneatsiras kol manevras bus atliktas;

45.3. KK – nukreipia žvilgsnį nuo važiavimo krypties ir sudaro pavojingą arba potencialiai pavojingą situaciją, taip pat ir tikrindamas per galinio vaizdo veidrodžius nematomą kelio dalį;

45.4. KK – nesižvalgo ir nestebi aplinkos (nei per veidrodžius, nei per petį) šalia ir už transporto priemonės važiuodamas atbuline eiga.

46. Įspėjamųjų signalų naudojimas:

KK – nerodo arba netinkamai rodo posūkio signalą ir dėl kito eismo dalyvio klaidinimo susidaro pavojinga situacija.

47. Sprendimų priėmimas:

47.1. KK – įvažiuoja ir sustabdo transporto priemonę pėsčiųjų perėjoje, už kurios yra kliūtis (grūstis ar panašiai), arba važiuojamųjų dalių sankirtoje, kurioje arba už kurios yra kliūtis ir trukdo kitų transporto priemonių eismą, arba geležinkelio pervažoje;

47.2. KK – užsidedus geltonam arba raudonam šviesoforo signalui, neišvažiuoja iš važiuojamųjų dalių sankirtos, kai buvo įvažiavęs į ją ketindamas sukti į kairę. Ši KK vertinama, kai egzaminuojamasis neįvertina eismo situacijos pasikeitimo – nepasinaudoja saugiu tarpu transporto sraute išvažiuoti iš važiuojamųjų dalių sankirtos arba tai atlieka netinkamai (per lėtai, nesaugia trajektorija ar pan.);

47.3. KK – neduoda kelio (nepraleidžia) transporto priemonėms ar kitiems eismo dalyviams, važiuoja per pėsčiųjų perėją arba pro mokyklinį autobusą neįsitikinęs, kad nėra pėsčiųjų, kuriuos turėtų praleisti. Ši KK nevertinama, jei egzaminuojamasis važiuoja, nes negali duoti kelio dėl kitų eismo dalyvių veiksmų.

48. Saugaus atstumo pasirinkimas:

48.1. KK – laikosi per vieną sekundę (dvi sekundes, jei kelio danga šlapia, apledėjusi, grįsta akmenimis ir pan.) ar mažiau nuvažiuojamo atstumo iki priešais važiuojančios transporto priemonės;

48.2. KK – laikosi nesaugaus per mažo atstumo iki stovinčių, priešpriešais priešpriešais ar ta pačia kryptimi važiuojančių transporto priemonių, pėsčiųjų, einančių važiuojamąja dalimi, kliūčių važiuojamosios dalies pakraštyje ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją (pavyzdžiui, važiuodamas didesniu kaip 2550 km/h greičiu laikosi mažesnio kaip 0,5 m šoninio atstumo iki apvažiuojamos stovinčios transporto priemonės TP);

48.3. KK – važiuodamas ne didesniu kaip 50 km/h greičiu, laikosi mažesnio kaip 1 m šoninio atstumo arba, važiuodamas didesniu nei 50 km/h greičiu, laikosi mažesnio kaip 1,5 m šoninio atstumo iki dviratininko.

49. Greičio pasirinkimas:

49.1. KK – važiuoja daugiau kaip 10 km/h viršydamas leistiną greitį. Ši KK vertinama kai greičio viršijimas truko 3 ar daugiau sekundžių;

49.2. KK – važiuoja per lėtai konkrečioje situacijoje, t. y. daugiau kaip 15 km/h mažesniu, nei leistina, greičiu, kai eismo situacija to nereikalauja. Ši KK taip pat vertinama, kai egzaminuojamasis važiuoja per lėtai, atlikdamas specialiuosius važiavimo manevrus, aprašytus aprašo 2 priede. Ši KK nevertinama, jei egzaminuojamasis saugiai greitėja su transporto srautu arba jei per lėtas važiavimas trunka mažiau kaip 3 sekundes;

49.3. KK – didina greitį, kai yra lenkiamas, ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją;

49.4. KK – važiuoja per greitai, bet neviršija leistino greičio, ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją, taip pat ir važiuodamas atbuline eiga;

50. Eismo reguliavimo signalų, kelio ženklų ir kelių ženklinimo reikalavimų vykdymas:

50.1. KK – nevykdo eismo reguliavimo signalo, kelio ženklo arba kelių ženklinimo reikalavimų. Ši KK taip pat vertinama, jei egzaminuojamojo vairuojama transporto priemonė išvažiuoja už linijos, žyminčios specialiajam važiavimo manevrui skirto ploto ribas arba pabaigus specialiuosius važiavimo manevrus, aprašytus aprašo 2 priedo 3.3 ir 3.4 papunkčiuose, stovi ant (už) stovėjimo vietą žyminčių linijų, jei stovėjimo vieta paženklinta. Ši KK nevertinama kai vienos pusės automobilio (ar keturračio arba junginio su priekaba) ratais pervažiuoja ištisinę horizontaliojo ženklinimo liniją, skiriančią tos pačios krypties eismo juostas, bet nesukelia pavojaus;

50.2. KK – sustabdo transporto priemonę už „Stop“ linijos ar važiuojamųjų dalių sankirtos krašto tokiu atstumu, kad sudaro potencialiai pavojingą situaciją. Ši KK taip pat vertinama, jei

egzaminuojamasis, atlikdamas įsibėgėjimo ir tikslaus sustojimo nurodytoje vietoje manevrą, pravažiuoja sustojimo vietą žyminčią liniją (gaireles);

51. Nuoseklumas (BE, C1E, CE, D1E ir DE kategorijos):

51.1. KK – nesugeba atkabinti arba prikabinti priekabos;

51.2. KK – praleidžia dalį veiksmų, taip sudarydamas potencialiai pavojingą situaciją:

51.2.1. nepanaudoja stovėjimo stabdžio;

51.2.2. neatlieka sukabinimo patikrinimo pabandydamas važiuoti į priekį (nevertinama kai sukabinimo įtaisais rutulinio tipo); manevro;

51.2.3. nepakelia arba nenuleidžia atramų ar neužfiksuoja pakėlimo rankenos;

51.2.4. neįsitikina, kad sukabinimo įtaiso kablo arba smaigo užrakto žiotys uždarytos arba atidarytos, kai to reikia;

51.2.5. nenaudoja ratų atsparų, kai to reikia;

51.2.6. neatjungia ir neuždaro arba nesujungia žarnų ar kabelių;

51.2.7. (C1E, CE, D1E ir DE kategorijos) prieš pradėdamas važiuoti neįsitikina, ar oro slėgis sistemoje pasiekė tinkamą lygį.

52. Pusiausvyra ir motociklo valdymas (A1, A2 ir A kategorijos):

52.1. KK – krenta nuo motociklo arba jį paguldo;

52.2. KK – neišlaiko pusiausvyros arba nesuvaldo motociklo ir sudaro potencialiai pavojingą situaciją;

52.3. KK – nesugeba tinkamai pastatyti motociklo ant stovėjimo kojelių ar šoninės atramos;

52.4. KK – nesugeba atlikti specialiojo važiavimo manevro nesustodamas;

52.5. KK – išvažiuoja už kūgiais pažymėtos eismo juostos ribų arba nesilaiko kūgių apvažiavimo trajektorijos, atliekant specialiuosius važiavimo maneversus, aprašytus aprašo 2 priede.

53. Sėdėseną (A1, A2, A ir B1 (vairuojama kaip motociklas) kategorijos):

53.1. KK – atitraukia abi rankas nuo vairo, kai motociklas važiuoja;

53.2. KK – padeda kojas ant paminų kitaip, nei skirta kojoms naudoti valdymo įtaisuose.

VI SKYRIUS BENDROSIOS KRITINĖS KLAIDOS

54. BKK – egzaminuotojo įsikišimas žodžiu arba fiziškai, kad:

54.1. būtų išvengta eismo įvykio;

54.2. būtų išvengta pavojingos situacijos dėl neadekvataus transporto priemonės valdymo, galinčio sukelti grėsmę eismo saugumui;

54.3. padėtų egzaminuojamajam bet kokioje egzamino dalyje dėl jo nesugebėjimo, t. y. atliktų už jį veiksmus, kai tai yra būtina saugiam eismui užtikrinti, arba dėl neadekvataus laiko, reikalingo egzaminui užbaigti.

55. BKK – susidūrimas. Tai situacija, kai egzaminuojamojo vairuojama transporto priemonė susiduria (užvažiuoja) su kitu objektu arba (A1, A2, A kategorijos) kliudo objektą savo kūnu. Ši BKK taip pat vertinama užvažiavus vienu arba daugiau ratų ant šaligatvio krašto (bortelio).

56. BKK – pavojinga situacija. Egzaminuojamojo veiksmų sudaryta pavojinga situacija, dėl kurios kiti eismo dalyviai (taip pat ir pėstieji) priversti imtis veiksmų, kad išvengtų susidūrimo arba kitokio pavojaus.

57. BKK – privalomų nurodymų nevykdymas. Egzaminuojamasis nevykdo tikrinančių pareigūnų (reguliuotojų) nurodymų.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

58. Aprašo nuostatų vykdymo kontrolę atlieka AB-VI „Regitra“ Paslaugų valdymo ir vystymo departamento Egzaminavimo ir vairuotojų pažymėjimų išdavimo paslaugų skyrius.

Motorinės transporto priemonės
valdymo įgūdžių ir gebėjimų
vertinimo kriterijų bei metodų aprašo
1 priedas

PATIKRINIMO PRIEŠ VAŽIAVIMĄ KLAUSIMAI

A1, A KATEGORIJA

1. Parodykite, kur tikrinsite alyvos lygį variklyje.
2. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar alyvos lygis variklyje yra pakankamas.
3. Parodykite, kur yra stabdžių skysčio rezervuaras (talpa).
4. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar stabdžių skysčio lygis yra pakankamas, kad važiuotumėte saugiai.
5. Pasakykite, kaip tikrinsite varančiosios grandinės (ar kito tipo transmisijos elementų) būklę.
6. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar oro slėgis padangose pakankamas, kad važiuotumėte saugiai.
7. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar padangų protektoriaus rašto gylio pakanka, kad važiuotumėte saugiai.
8. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar bendra padangų būklė yra tinkama saugiai važiuoti.
9. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar bendra stabdžių elementų būklė tinkama saugiai važiuoti.
10. Parodykite, kaip tikrinsite, ar veikia stabdžiai.
11. Parodykite, kaip tikrinsite vairo laisvumą.
12. Parodykite, kaip tikrinsite, ar veikia žibintai, ar atšvaitai yra švarūs.
13. Pasakykite arba parodykite, kaip tikrinsite, ar veikia įspėjamasis garso signalas.
14. Parodykite, kaip tikrinsite, ar veikia posūkių signalai.

B1, B KATEGORIJA

15. Parodykite arba pasakykite, kaip užrakinamas ir atrakinamas vairo užraktas.
16. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar alyvos lygis variklyje yra pakankamas.
17. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia vairo stiprintuvas.
18. Parodykite, kaip įjungiamas galinio lango šildymas.

19. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar aušinimo skysčio lygis yra pakankamas.
20. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia stovėjimo stabdys.
21. Pasakykite, kur pilsite langų plovimo skystį.
22. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite ar veikia priekinio ir galinio (jei yra) langų plovimo sistema.
23. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia įspėjamasis garso signalas.
24. Pasakykite, kaip nustatysite ar nėra gedimo stabdžių antiblokavimo sistemoje (ABS).
25. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar stabdžių skysčio lygis yra pakankamas.
26. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia posūkių signalai.
27. Pasakykite, kaip patikrinsite, ar veikia stabdžių šviesos signalai.
28. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia darbinis stabdys.
29. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia visi žibintai.
30. Pasakykite, kur ieškosite informacijos apie rekomenduojamą oro slėgį padangose.
31. Pasakykite, kaip tikrinsite oro slėgį padangose.
32. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar padangų protektoriaus rašto gylio pakanka, kad saugiai važiuotumėte.
33. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar bendra padangų būklė tinkama saugiai važiuoti.
34. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia avarinė šviesos signalizacija.

C1, C, D1, D KATEGORIJA

35. Pasakykite kokius veiksmus atliksite su tachografu prieš pradėdamas darbą ir jį pabaigus.
36. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite, ar oro sistemoje nėra nuotėkio.
37. Pasakykite, į ką būtina atsižvelgti, pakraunant transporto priemonę.
38. Pasakykite, kaip tikrinsite žibintų ir atšvaitų būklę.
39. Pasakykite, kaip tikrinsite stiklų būklę.
40. Pasakykite, kaip tikrinsite purvasaugių būklę.
41. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar oro slėgio padangose pakanka, kad saugiai važiuotumėte.
42. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar padangų protektoriaus rašto gylio pakanka, kad saugiai važiuotumėte.
43. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar bendra padangų būklė yra tinkama saugiai važiuoti.
44. Pasakykite, kaip tikrinsite stiklo valytuvų būklę.
45. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar kėbulo būklė yra tinkama saugiai važiuoti.
46. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite, ar oro slėgis stabdžių sistemoje yra tinkamas saugiai važiuoti.
47. Pasakykite, kaip tikrinsite ar automobilyje yra pakankamas skaičius gesintuvų ir jie atitinka reikalavimus.
48. Pasakykite, kaip nustatysite, ar alyvos lygis variklyje yra pakankamas.
49. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar ratų tvirtinimo veržlės yra patikimai užsuktos.
50. Pasakykite, kaip tikrinsite pneumatinės pakabos padėtį ir būklę.
51. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia stabdžių šviesos signalai.
52. Parodykite arba pasakykite, kur tikrinsite skysčio lygį variklio aušinimo sistemoje.

53. Pasakykite, kaip nustatysite, kad aušinimo skysčio lygis yra pakankamas.
54. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia visi žibintai.
55. Parodykite arba pasakykite, kaip keičiama tachografo duomenų laikmena.
56. Pasakykite, kaip valdysite pakėlimo aikštelę. Jei pakėlimo aikštelės egzamino transporto priemonėje nėra – kaip tikrinsite, ar visos durys, įskaitant krovinių skyriaus, yra patikimai uždarytos.
57. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia vairo stiprintuvas.
58. Parodykite arba pasakykite, kaip patikrinsite, ar veikia posūkių signalai.
59. Parodykite arba pasakykite, kur yra langų plovimo skysčio papildymo vieta.
60. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite ar veikia priekinio stiklo plovimo sistema.
61. Parodykite, kokių prietaisų rodmenis turite tikrinti prieš užvesdami variklį.
62. Parodykite, kokių prietaisų rodmenis turite tikrinti užvedę variklį.

BE KATEGORIJA

63. Pasakykite, kaip saugiai pakrausite ir pritvirtinsite krovinį šio transporto priemonių junginio priekaboje.
64. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite, ar automobilio ir priekabos durys patikimai ir saugiai uždarytos.
65. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar padangų protektoriaus rašto gylio pakanka, kad saugiai važiuotumėte.
66. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar bendra padangų būklė yra tinkama saugiai važiuoti.
67. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite, ar veikia įspėjamasis garso signalas.
68. Parodykite arba pasakykite, kur tikrinsite skysčio lygį variklio aušinimo sistemoje.
69. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar aušinimo skysčio lygis yra pakankamas.
70. Parodykite arba pasakykite, kaip patikrinsite, ar veikia stovėjimo stabdys.

C1E, CE, D1E, DE KATEGORIJA

71. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar kėbulo būklė yra tinkama saugiai važiuoti.
72. Pasakykite, kaip valdysite pakėlimo aikštelę. Jei pakėlimo aikštelės egzamino transporto priemonėje nėra – kaip tikrinsite, ar visos durys, įskaitant krovinių skyriaus, yra patikimai uždarytos.
73. Pasakykite, kaip tikrinsite, ar ratų tvirtinimo veržlės patikimai užveržtos.
74. Pasakykite, kaip tikrinsite stiklo valytuvų būklę.
75. Pasakykite, kokius veiksmus atliksite su tachografu prieš pradėdamas darbą ir jį pabaigus.
76. Pasakykite, kaip tikrinsite žibintų ir atšvaitų būklę.
77. Pasakykite, kaip tikrinsite purvasaugių būklę.
78. Pasakykite, kaip tikrinsite pakabos būklę.
79. Parodykite, kokių prietaisų rodmenis turite tikrinti prieš užvesdami variklį.
80. Parodykite, kokių prietaisų rodmenis turite tikrinti užvedę variklį.
81. Pasakykite, į ką būtina atsižvelgti pakraunant transporto priemonę.
82. Parodykite arba pasakykite, kaip tikrinsite, ar oro sistemoje nėra nuotėkio.

Priedo pakeitimai:

Nr. ~~V-201V-201~~, 2017-10-09, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16657

Motorinės transporto priemonės
valdymo įgūdžių ir gebėjimų
vertinimo kriterijų bei metodų aprašo
2 priedas

SPECIALIEJI VAŽIAVIMO MANEVRAI

1. Specialieji važiavimo manevrai (toliau – manevrai) atliekami specialioje tam pritaikytoje aikštelėje (toliau – aikštelė) ir (arba) kelyje. Kelyje pastatymo į ~~laikiną~~ stovėjimo vietą manevrai turi būti atliekami ten, kur leidžiama sustoti ir stovėti. Specialiųjų važiavimo manevrų atlikimo vietą ir seką parenka egzaminuotojas.

2. Egzaminuojant A1, A2 arba A kategorijos transporto priemone turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba:

2.1. valdyti motociklą su išjungtu varikliu. Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymima juostos (ilgis – 22 m, plotis – 3 m) pradžia ir pabaiga bei šiai juostai statmena stovėjimo vieta (ilgis – 3 m, plotis – 2 m), esanti už 10 m nuo juostos pradžią žyminčio kūgio, dešinėje pusėje. Atlikdamas šį manevrą egzaminuojamasis turi:

2.1.1. stumti motociklą į priekį, eidamas kairėje motociklo pusėje, abiem rankomis laikydamas vairą; stabdyti motociklą tinkamai naudodamas stabdžius;

2.1.2. įstumti atbulą motociklą į stovėjimo vietą bent viena ranka laikydamas vairą;

2.1.3. pastatyti motociklą ant stovėjimo kojelių arba atremti su šonine atrama, po to nukelti nuo jų;

2.1.4. išstumti motociklą iš stovėjimo vietos ir pasukęs jį į dešinę nustumti į priekį dar 10 m;

2.2. važiuoti siaura juosta tiesiai pastoviu greičiu šalia lėtai (apie 1 m/s) einančio egzaminuotojo. Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymima juostos (ilgis – 20 m, plotis – 1,5 m) pradžia ir pabaiga. Egzaminuojamasis pradeda važiuoti ne nuo juostos pradžią žyminčių kūgių, o šiek tiek iš toliau, kad ties juostos pradžia pasiektų tinkamą greitį;

2.3. važiuoti aštuoniuke. Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymimi stačiakampio (6 x 12 m dydžio), kuriame egzaminuojamasis važiuoja aštuoniuke, kampai ir aštuoniukės apskritimų centrai, tarp kurių – 4 m atstumas. Egzaminuojamasis:

2.3.1. pradeda manevrą nuo trumposios stačiakampio kraštinės;

2.3.2. važiuoja išilgai stačiakampio ir suka į kairę;

2.3.3. turi važiuoti aštuoniuke vienodu greičiu tinkamai pasvirdamas motociklu;

2.3.4. turi nukreipti žvilgsnį tinkama kryptimi, kad posūkio spindulys būtų kuo mažesnis ir motociklas neišvažiuotų už kūgiais pažymėto stačiakampio ribų. Leistinas nežymus išvažiavimas už stačiakampio ribų, jeigu egzaminuojamasis sugeba važiuoti sklandžiai ir iš esmės taisyklingai;

2.4. važiuoti gyvatėle nesustodamas tarp šešių vienoje tiesėje išdėstytų kūgių lėtai ir greitai (ne mažesniu kaip 30 km/h greičiu). Atstumas tarp gretimų kūgių važiuojant lėtai – 3 m; greitai –

8 m. Pradedant manevrą, motociklas turi būti kūgių sudarytoje linijoje prieš pirmą kūgį. Egzaminuojamasis:

2.4.1. važiuodamas gyvatėle lėtai, manevrą gali atlikti pajudėdamas likus 3–5 m iki pirmojo kūgio, o važiuodamas greitai – šiek tiek iš toliau, kad ties gyvatėlės pradžia pasiektų ne mažesnę kaip 30 km/h greitį;

2.4.2. turi važiuoti gyvatėle tarp kūgių, tinkamai valdyti akceleratorių, galinio rato stabdį ir sankabą;

2.4.3. už paskutinio kūgio grįžti į pradinę tiesę ir važiuoti tiesiai keletą metrų;

2.5. apvažiuoti kliūtį, važiuodamas ne mažesniu kaip 50 km/h greičiu. Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymima juostos (ilgis – 33 m, plotis – 1 m) pradžia ir pabaiga. Egzaminuojamasis pradeda važiuoti ne nuo juostos pradžią žyminčių kūgių, o šiek tiek iš toliau, kad ties juostos pradžia pasiektų tinkamą greitį. Atlikdamas šį manevrą, egzaminuojamasis turi:

2.5.1. įvažiuoti tarp juostos pradžią žyminčių kūgių ne mažesniu kaip 50 km/h greičiu;

2.5.2. nenaudodamas stabdžių apvažiuoti kūgį, esantį už penkiolikos metrų į priekį nuo juostos pradžią žyminčio kūgio ir už dviejų metrų į kairę nuo kairiojo juostos krašto;

2.5.3. nuvažiavęs ne daugiau kaip aštuoniolika metrų, grįžti į pradinę tiesę pažymėtoje juostoje;

2.6. įsibėgėti 30–40 km/h greičiu ir tiksliai sustoti nurodytoje vietoje. Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymima juostos (ilgis – 17 m, plotis – 1,5 m) pradžia ir pabaiga. Egzaminuojamasis pradeda važiuoti ne nuo juostos pradžią žyminčių kūgių, o šiek tiek iš toliau, kad ties juostos pradžia pasiektų tinkamą greitį. Atlikdamas šį manevrą, egzaminuojamasis turi:

2.6.1. įvažiuoti tarp juostos pradžią žyminčių kūgių ne mažesniu kaip 30 km/h greičiu;

2.6.2. pradėti stabdyti tik pravažiavęs juostos pradžią žyminčius kūgius;

2.6.3. atleisti akceleratorių ir stabdyti, naudodamas abiejų stabdžių stabdymo jėgą;

2.6.4. stabdyti tolygiai, be didelių stabdymo jėgos pokyčių, neblokuoti ratų;

2.6.5. sustoti, privažiavęs juostos pabaigą žyminčius kūgius;

2.6.6. prieš sustodamas įjungti pirmą pavarą;

2.7. važiuoti mažo spindulio posūkiu į kairę arba į dešinę. Šiam manevrui atlikti kūgiais žymima eismo juosta (plotis – 3 m) ir jai statmena stovėjimo vieta (ilgis – 3 m, plotis – 2 m). Egzaminuojamasis:

2.7.1. prieš pradėdamas manevrą, turi pastatyti motociklą stovėjimo vietoje priekiniu ratu prie eismo juostos (važiuojamosios dalies) krašto;

2.7.2. egzaminuotojui nurodžius, į kurią pusę (kairę ar dešinę) važiuoti, gali pasirinkti, kuria koja atsiremti į žemę prieš pradėdamas važiuoti. Egzaminuotojas stovi priešais egzaminuojamąjį už pažymėtos eismo juostos ribų;

2.7.3. išvažiuoti iš stovėjimo vietos pasukdamas į eismo juostą per jos plotį;

2.7.4. važiuoti keletą metrų tiesiai į priekį;

2.8. stabdyti važiuojant ne mažesniu kaip 50 km/h greičiu (egzaminuotojui nurodžius). Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymima juostos (plotis – 1,5 m) pradžia. Egzaminuojamasis pradeda važiuoti ne nuo juostos pradžią žyminčių kūgių, o šiek tiek iš toliau, kad ties juostos pradžia pasiektų ne mažesnę kaip 50 km/h greitį. Atlikdamas šį manevrą, egzaminuojamasis turi:

2.8.1. įvažiuoti tarp juostos pradžią žyminčių kūgių ne mažesniu kaip 50 km/h greičiu;

2.8.2. pradėti stabdyti tik egzaminuotojui nurodžius;

2.8.3. atleisti akceleratorių ir, naudodamas abiejų stabdžių stabdymo jėgą, stabdyti taip, kad saugiai sustotų nuvažiavęs kuo mažesnę atstumą.

3. Egzaminuojant B1 arba B kategorijos transporto priemonę, turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba:

3.1. įsibėgėti 30–40 km/h greičiu ir tiksliai sustoti nurodytoje vietoje. Atlikdamas šį manevrą, egzaminuojamasis turi stabdyti tolygiai, be didelių stabdymo jėgos pokyčių;

3.2. ~~naudodamas atbulinę eigą ir ne daugiau kaip du kartus įjungęs atbulinės eigos pavarą, apsisukti dviejų eismo juostų dvipusio eismo kelyje. Apsisukant neturi būti naudojami įvažiavimai į šalia kelio esančias teritorijas;~~

~~3.3.~~ ne daugiau kaip du kartus įjungęs atbulinės eigos pavarą, pastatyti transporto priemonę į paženklintą arba nepaženklintą, ne mažiau kaip 6 metrų ilgio (kai ilgis apribotas), stovėjimo vietą dešinėje lygiagrečiai važiuojamosios dalies (šaligatvio) kraštui taip, kad egzaminuojamojo vairuojama transporto priemonė:

~~3.3.1. pradedant manevrą atbuline eiga sustotų ne arčiau kaip 50 cm, bet ne toliau kaip 1 m atstumu iš šono nuo stovinčios transporto priemonės;~~

~~3.3.2.1.~~ atliekant manevrą atbuline eiga nuvažiuotų ne toliau kaip 3 m nuo priekyje stovinčios transporto priemonės (tarpas tarp egzaminuojamojo vairuojamos transporto priemonės priekio ir priekyje stovinčios transporto priemonės galo);

~~3.2.23-3.~~ pabaigus manevrą stovėtų ne arčiau kaip 1 m, bet ne toliau kaip 2 m atstumu nuo priekyje stovinčios transporto priemonės (tarpas tarp egzaminuojamojo vairuojamos transporto priemonės priekio ir priekyje stovinčios transporto priemonės galo); lygiagrečiai šaligatvio kraštui ir tarp stovėjimo vietą žyminčių linijų, jei stovėjimo vieta paženklinta; arčiau šaligatvio esantys ratai būtų ne toliau kaip 40 cm atstumu nuo šaligatvio krašto;

~~3.34.~~ pastatyti transporto priemonę į paženklintą arba nepaženklintą stovėjimo vietą įstrižai arba statmenai važiuojamosios dalies (šaligatvio) kraštui taip, kad pabaigus manevrą egzaminuojamojo vairuojama transporto priemonė stovėtų ne arčiau kaip 50 cm, bet ne toliau kaip 1 m atstumu nuo greta stovinčios transporto priemonės, lygiagrečiai greta stovinčiai transporto priemonei arba lygiagrečiai ir tarp stovėjimo vietą žyminčių linijų ne toliau kaip 40 cm atstumu nuo stovėjimo vietos pabaigą žyminčios linijos, jei stovėjimo vieta paženklinta;

~~3.45.~~ pastatęs transporto priemonę į stovėjimo vietą, išvažiuoti iš jos priešinga kryptimi nei įvažiavo ir ne daugiau kaip du kartus įjungęs atbulinės eigos pavarą;

~~3.56.~~ sustoti ir vėl pradėti važiuoti įkalnėje taip, kad transporto priemonė neriedėtų atgal;

~~3.67.~~ važiuoti atbuline eiga~~atbulomis~~ dviejų automobilių ilgio atstumą su posūkiu į dešinę eismo juostos ribose, o kai eismo juostos nepažymėtos – ne toliau kaip 1 m atstumu nuo važiuojamosios dalies krašto. Po posūkio važiuoti atbulomis iki dviejų automobilių ilgio atstumą, jei nėra kliūčių (stovinčių automobilių ir pan.) Po važiavimo atbuline eiga, grįžti į kelią pasukant į tą pačią pusę iš kurios atvažiavo iki manevro atlikimo vietos.→) Atliekant šį manevrą kelyje, gali būti manevruojama įvažiavimuose į šalia kelio esančias teritorijas, ~~kelio išlankas~~ arba sankryžose, kuriose tikimybė sutikti kitą transporto priemonę būtų kuo mažesnė.

4. Manevras, aprašytas 3.3 papunktyje, atliekamas atbuline eiga, o manevras, aprašytas 3.4 papunktyje, – važiuojant į priekį arba atbuline eiga.

5. Egzaminuojant BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D arba DE kategorijos transporto priemone turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba ne daugiau kaip du kartus įjungęs atbulinės eigos pavarą įvažiuoti atbuline eiga į pakrovimo platformą (rampą) imituojančius (arba manevro ribą žyminčius) vartus ir sustoti ne toliau kaip 1 m atstumu nuo rampos galą imituojančių (manevro ribą žyminčių) gairelių, jų nepaliesdamas.

6. Prieš pradėdant 5 punkte aprašytą manevrą, transporto priemonė (junginys) turi būti pastatyta už 4 transporto priemonių (junginio) ilgio į priekį nuo pakrovimo platformą (rampą) imituojančių (manevro ribą žyminčių) vartų galo ir už 3 transporto priemonių (junginio) pločio į kairę nuo vartų bei lygiagrečiai jiems.

7. Pakrovimo platformą (rampą) imituojančių (arba manevro ribą žyminčių) vartų plotis lygus 1,5 transporto priemonės (junginio) pločio, o ilgis priklauso nuo transporto priemonių (junginio) ilgio ir gali būti 1 m ilgesnis nei transporto priemonė (junginys), lygus transporto priemonės (junginio) ilgiui, 1–2 m trumpesnis už transporto priemonės (junginio) ilgį. Vartų pradžios vietą prieš pradėdant 5 punkte aprašytą manevrą parenka egzaminuotojas.

8. Egzaminuojant C1, C, D1, D arba T kategorijos transporto priemone, turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba važiuoti ir tiksliai sustoti nurodytoje vietoje.

9. Egzaminuojant BE, C1E, CE, D1E arba DE kategorijos transporto priemone, turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba:

9.1. nuvažiuoti tiesiai atbulomis, neišvažiuodamas iš eismo juostos ne mažesnę kaip 5 transporto priemonių (junginio) ilgio atstumą. Šiam manevrui atlikti aikštelėje ištinėmis ženklavimo linijomis arba kūgiais žymima 3,5 m pločio juosta;

9.2. atsižvelgdamas į priekabos konstrukcinius ypatumus ir tinkama seka atlikdamas visus reikiamus veiksmus, saugiai:

9.2.1. atkabinti priekabą:

9.2.1.1. prieš atkabindamas, pasirinkti tinkamą vietą ir pastatyti vilkiką, kiek galima tiesiau priekabos atžvilgiu;

9.2.1.2. įjungti vilkiko stovėjimo stabdį ir išjungti variklį;

9.2.1.3. įjungti priekabos stovėjimo stabdį ir, jei reikia, padėti ratų atsparas;

9.2.1.4. patikrinti, ar priekabos stovėjimo stabdys yra įjungtas;

9.2.1.5. nuleisti priekabos ar priekabos vilkties atramą ir fiksuoti atramos keltuvo rankeną;

9.2.1.6. uždaryti oro čiaupus (jei yra);

9.2.1.7. atjungti oro arba hidraulinės žarnas, arba elektros kabelius (jei yra) ir padėti juos tinkamose vietose;

9.2.1.8. atkabinti priekabą nuo vilkiko;

9.2.1.9. lėtai važiuoti vilkiku į priekį;

9.2.1.10. sureguliuoti vilkiko pakabos padėtį;

9.2.2. pastatyti vilkiką greta priekabos (egzaminuotojo nurodytoje pusėje)

9.2.3. važiuoti atgal ir, ne daugiau kaip vieną kartą išlipus apsižvalgyti, prikabinti priekabą:

9.2.3.1. patikrinti, ar priekabos stovėjimo stabdys yra įjungtas;

9.2.3.2. patikrinti, ar atitinka vilkiko ir priekabos sukabinimo įtaisų aukštis bei padėtis ir, jei reikia, sureguliuoti;

9.2.3.3. privažiuoti vilkiku prie priekabos ir juos sukabinti;

9.2.3.4. patikrinti, ar vilkikas ir priekaba saugiai sukabinti – pabandyti važiuoti į priekį (jei sukabinimo įtaisas rutulinio tipo, pabandyti važiuoti į priekį galima neatlikti);;

9.2.3.5. įjungti vilkiko stovėjimo stabdį ir išjungti variklį;

9.2.3.6. sujungti oro arba hidraulinės žarnos, arba elektros kabelius (jei yra);

9.2.3.7. atidaryti oro čiaupus (jei yra);

9.2.3.8. uždaryti ir fiksuoti ir patikrinti sukabinimo įtaiso užraktą ar atsiskyrimo grandinę (lyną);

9.2.3.9. pakelti priekabos, priekabos vilkties atramą ir fiksuoti atramos keltuvo rankeną;

9.2.3.10. padėti ratų atsparas į vietą (jei buvo naudojamos);

9.2.3.11. išjungti priekabos stovėjimo stabdį;

9.2.3.12. sureguliuoti vilkiko pakabos padėtį;

9.2.3.13. patikrinti, kaip veikia priekabos šviesos prietaisai.

10. Egzaminuojant D1, D, T kategorijos transporto priemone, turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba pastatyti transporto priemonę šonu prie pakylos (šaligatvio krašto), kad keleiviai galėtų saugiai įlipti ir išlipti, t. y. ne toliau kaip 30 cm nuo pakylos.
